

Tallinna Tööstushariduskeskus

Klienditeenindaja kaubanduses moodulite rakenduskava

Sihtrühm	põhkooli baasil õppijad		
Õppevorm	statsionaarne õpe - koolipõhine õpe		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
1.	Garderoobikaubad	18.0	Ika Merendi
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud kaupade käitlemise mooduli teemad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane tunneb põhjalikult garderoobikaupu, lähtudes klienditeenindaja töö eripärast.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
<p>1. 2. Tunneb põhjalikult garderoobikaupade märgistust, lähtudes klienditeenindaja töö eripärast.</p> <p>2. 3. Omab ülevaadet garderoobikaupade valmistamisel kasutatavatest materjalidest, hooldus- ja viimistlusnõuetest, lähtudes klienditeenindaja töö eripärast.</p> <p>3. 4. Tunneb põhjalikult garderoobikaupade kvaliteedi- ja hoiustamisnõudeid, lähtudes klienditeenindaja töö eripärast.</p> <p>4. 5. soovib ja koostab kliendile rõivakomplekte, lähtudes kliendi isikupärast, figuuritüübist ja riietumisestiiulist, lähtudes klienditeenindaja töö eripärast</p> <p>5. 1. Tunneb põhjalikult garderoobikaupade kaubamärke, lähtudes klienditeenindaja töö eripärast.</p>	<p>Õpiväljundite saavutamist hinnatakse eristavalt. Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb õpiväljundite omandamisel sooritatud praktiliste, iseseisvate tööde ja hinnatavate ülesannete ning lõputöö esitlemise koondtulemusena</p> <p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pakendilt kaubamärkide leidmine ja info selgitamine • kontrollib kaupadel oleva märgistuse vastavust nõuetele • hindab visuaalset kliendi suurusnumbrit sobiva suurusega rõiva pakkumiseks • toodete koostise leidmine, materjali omaduste ning hooldusnõuete selgitamine • valib ülesandest lähtuvalt rõivaste valmistamiseks sobivad kangad ja furnituuri, selgitab valikuid ning hüve kliendile • rõivakaupade kvaliteedi hindamine ja kohendamine • kaupade väljapanek vastavalt hoiustamisnõuetele • kangaste mõõtmine ja lõikamine • rõivaste valmistamiseks sobiva kanga koguse arvutamine • rollimäng – kliendi figuuritüübi määramine, kehaproportsioonide erisuste hindamine, sobivate rõivaste, tegumoodide ja –lisandite soovitamine • koostab nais/mees kliendi soovist, figuurist ja sündmusest lähtuvalt rõivakomplekte, selgitab ja põhjendab rõivaste, värvide, kangaste, mustrite valikuid • pakib nõuetele vastavalt erinevaid rõivaid • lõputöö koostamine ja vormindamine • värviring ja värvide segamine, 		

inspiratsioonikollaaži koostamine

- meeskonnatööna väljapanekute kujundamine vastavalt etteantud juhistele

Iseseisvad tööd:

- juhendi alusel koostada kaubagrupi kaubamärkide uurimustöö.
- rühmatööna koostada juhendi alusel kaubamärgi esitlus ühele valitud kaubagrupile
- juhendi alusel garderoobikauba märgistuse uurimine ja info tõlgendamine
- juhendi alusel ühe kaubagrupi iseseisev läbitöötamine ja esitluse koostamine
- koostise uurimine valitud kaubagrupi lõikes
- juhendi alusel rõiva kaubagrupi valmistamisel kasutatud materjalide koostisosade kirjeldamine ja kandmisomaduste välja toomine, esitluse koostamine
- juhendi alusel õppekäigu raporti koostamine
- kvaliteedi- ja hoiustamishõuete uurimine valitud kaubagrupi kohta
- juhendi alusel kaubagrupi kauba kvaliteedi hindamine ja tulemustest esitluse koostamine
- koostada juhendi alusel kliendile vabaaja rõivastuse garderoob
- lõputöö koostamine ja vormindamine
- temaatilise väljapaneku kavandamine
- õppekäigu ülevaate koostamine vaateakende kujundustest

Teemad, alateemad	<p>1. Rõivakaubad , kvaliteet ja ,kasutamine <i>Alamateemad:</i> Lõimitud bioloogia, pisiparandused, lõiming füüsika</p> <p>2. Fotograafia <i>Alamateemad:</i> Kaadri valik ja ülesehitus. Fookuspunkt. Rõivakomplektide pildistamise iseärasused ja esinevad vead. Fotode redigeerimine ja töötlemine arvutiprogrammis Adobe Photoshop. Teksti ja foto ühendamine. Salvestamine ja failiformaadid</p> <p>3. Garderoobi planeerimine , stiiliõpetus , lõputöö <i>Alamateemad:</i> Kaasaegsed moesuunad. Moeterminid. Riietumise stiilid. figuuritüübid. Lõputöö - koostab juhendi alusel kliendile sobiva garderoobi ja müügiprotsessi kirjelduse.</p> <p>4. Meestekaubad ja rõivalisandid <i>Alamateemad:</i> Meeste garderoobi koostamine. Rõivastuse ja rõivalisandite omavaheline sobivus (lipsud, jalatsid, kotid, ehted jm). Lipsusõlm, selle valmistamine</p> <p>5. Kaubamärgid ja märgistused</p> <p>6. Lõimitud eesti keel <i>Alamateemad:</i> Lõputöö korrektne vormistus</p> <p>7. Materjaliõpetus <i>Alamateemad:</i> Lõimitud loodusgeograafia, lõimitud keemia , bioloogia</p> <p>8. Kaupade väljapanekute kujundamine <i>Alamateemad:</i> Lõimitud kunst , värvid , värviring</p> <p>9. Lõimitud keemia ja bioloogia <i>Alamateemad:</i> Rõivaste, jalanõude määrdumine. Keemiline puhastus. Pesupesemise vahendid. Spordirõivaste hooldusvahendid. Nahkmaterjalide parkained. Nahkmaterjalide hooldusvahendid. Tehismaterjalid: plast, kumm (30t). Bioloogia - Sünteetilised materjalide mõju tervisele, bakterid, must</p>
--------------------------	---

sh iseseisev töö	<ul style="list-style-type: none"> • juhendi alusel koostada kaubagrupi kaubamärkide uurimustöö. • rühmatööna koostada juhendi alusel kaubamärgi esitlus ühele valitud kaubagrupile • juhendi alusel garderoobikauba märgistuse uurimine ja info tõlgendamine • juhendi alusel ühe kaubagrupi iseseisev läbitöötamine ja esitluse koostamine • koostise uurimine valitud kaubagrupi lõikes • juhendi alusel rõiva kaubagrupi valmistamisel kasutatud materjalide koostisosade kirjeldamine ja kandmisomaduste välja toomine, esitluse koostamine • juhendi alusel õppekäigu raporti koostamine • kvaliteedi- ja hoiustamiskoostise uurimine valitud kaubagrupi kohta • juhendi alusel kaubagrupi kauba kvaliteedi hindamine ja tulemustest esitluse koostamine • koostada juhendi alusel kliendile vabaaja rõivastuse garderoob • lõputöö koostamine ja vormindamine • temaatilise väljapaneku kavandamine • õppekäigu ülevaate koostamine vaateakende kujundustest
sh praktika	
Õppemeetodid	<p>1 õv – mini loeng, esitlus, meeskonnatöö, õppekäik, praktiline töö</p> <p>2 õv – mini loeng, esitlus, mõttega lugemine, õppekäik kaubandusettevõttesse, praktiline töö</p> <p>3 õv – köitev loeng, mõttega lugemine, arutelu, rühmatöö, õppekäik kangakauplusesse, ideekaart, kogemusõpe, praktiline töö</p> <p>4 õv – mini loeng, esitlus, kogemusõpe, praktiline töö</p> <p>5 õv – köitev loeng, esitlus, diskussioon e vestlus, arutelu, kogemusõpe, situatsioonülesanded ja praktilised tööd</p> <p>6 õv- köitev loeng, esitlus, arutelu, kogemusõpe, situatsioonülesanded ja praktilised tööd</p>
Hindamine	Eristav hindamine
sh hindekriteeriumid	<p>"3" saamise tingimus: Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb õpiväljundite omandamisel sooritatud praktiliste, iseseisvate tööde ja hinnatavate ülesannete ning lõputöö esitlemise koondtulemusena</p> <p>"4" saamise tingimus: Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb õpiväljundite omandamisel sooritatud praktiliste, iseseisvate tööde ja hinnatavate ülesannete ning lõputöö esitlemise koondtulemusena</p> <p>"5" saamise tingimus: Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb õpiväljundite omandamisel sooritatud praktiliste, iseseisvate tööde ja hinnatavate ülesannete ning lõputöö esitlemise koondtulemusena</p>
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb õpiväljundite omandamisel sooritatud praktiliste, iseseisvate tööde ja hinnatavate ülesannete ning lõputöö esitlemise koondtulemusena

<p>sh hindamismeetodid</p>	<p>õpimapp, kontrolltööd, iseseisvad tööd, praktilised tööd, esitlused . lõputöö</p> <p>Õpiväljundite saavutamist hinnatakse eristavalt.</p> <p>Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb õpiväljundite omandamisel sooritatud praktiliste, iseseisvate tööde ja hinnatavate ülesannete ning lõputöö esitlemise koondtulemusena</p> <p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pakendilt kaubamärkide leidmine ja info selgitamine • kontrollib kaupadel oleva märgistuse vastavust nõuetele • hindab visuaalset kliendi suurusnumbrit sobiva suurusega rõiva pakkumiseks • toodete koostise leidmine, materjali omaduste ning hooldusnõuete selgitamine • valib ülesandest lähtuvalt rõivaste valmistamiseks sobivad kangad ja furnituuri, selgitab valikuid ning hüve kliendile • rõivakaupade kvaliteedi hindamine ja kohendamine • kaupade väljapanek vastavalt hoiustamishooldusnõuetele • kangaste mõõtmine ja lõikamine • rõivaste valmistamiseks sobiva kanga koguse arvutamine • rollimäng – kliendi figuuritüübi määramine, kehaproportsioonide erisuste hindamine, sobivate rõivaste, tegumoodide ja –lisandite soovitamise • koostab nais/mees kliendi soovist, figuurist ja sündmusest lähtuvalt rõivakomplekte, selgitab ja põhjendab rõivaste, värvide, kangaste, mustrite valikuid • pakib nõuetele vastavalt erinevaid rõivaid • lõputöö koostamine ja vormindamine • värviring ja värvide segamine, inspiratsioonikollaaži koostamine • meeskonnatööna väljapanekute kujundamine vastavalt etteantud juhiste <p>Iseseisvad tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • juhendi alusel koostada kaubagrupi kaubamärkide uurimustöö. • rühmatööna koostada juhendi alusel kaubamärgi esitus ühele valitud kaubagrupile • juhendi alusel garderoobikauba märgistuse uurimine ja info tõlgendamine • juhendi alusel ühe kaubagrupi iseseisev läbitöötamine ja esitluse koostamine • koostise uurimine valitud kaubagrupi lõikes • juhendi alusel rõiva kaubagrupi valmistamisel kasutatud materjalide koostisosade kirjeldamine ja kandmisomaduste välja toomine, esitluse koostamine • juhendi alusel õppekäigu raporti koostamine • kvaliteedi- ja hoiustamishooldusnõuete uurimine valitud kaubagrupi kohta • juhendi alusel kaubagrupi kauba kvaliteedi hindamine ja tulemustest esitluse koostamine • koostada juhendi alusel kliendile vabaaja rõivastuse garderoob • lõputöö koostamine ja vormindamine • temaatilise väljapaneku kavandamine • õppekäigu ülevaate koostamine vaateakende kujundustest
-----------------------------------	---

Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Boncamper, I. (2000). Tekstiilkiud: käsiraamat. Tallinn: Eesti Rõiva- ja Tekstiiliit. 2. Cosgrave, B. (2002). Rõivas & mood: arengulugu. Tallinn: Varrak. 3. Einberg, V. (2000). Rätid. Sallid. Lipsud. Kaelasidemed: seotud elegantselt ja fantaasiaküllaselt. Tallinn: Ersen. 4. Groom, N. (2002). Parfüüm- teekond lõhnamaailma. Tallinn: Valgus. 5. Kolmann, K. (2011). Praktiline perenaine 2: puhas kodu loodussõbralikult ja keemiata. Tallinn: Agitaator. 6. Kroom, G. (2006). Tõelise naise figuuritüübid L XL XXL. Tallinn: Odamees. 7. Kukk, U. (1992). Karusnahakaubad. Tallinn: Eesti Õppekirjanduse Keskus. 8. Kuura, E. (2012). Tekstiilide hooldus. http://www.hariduskeskus.ee/opiobjektid/tekstiilid/?Avaleht 9. Liukkonen, I. (2008). Terved jalad. Tallinn: Medicina. 10. Ojavee, A. (s.a.). Ülerõivad. http://uleroivas.weebly.com/ 11. Padu, L., Schumann, S. (2004). Puhas kodu ja puhtad rõivad. Tallinn: Ilo. 12. Piras, C., Roetzel, B. (2003). Daam: klassikalise naistemoe käsiraamat. Tallinn: Tormikiri. 13. Sepp, K. (2013). Rõivastus. http://www.hariduskeskus.ee/opiobjektid/roivastus/ 14. Tartarotti M. (2000). Riietumise peen kunst. Tallinn: Odamees. 15. Tervonen, A. (2006). Kangad. Tallinn: Argo. 16. Tuulik, D. (2011). Sissejuhatus tekstiilmaterjaliõpetusse. http://ekool.ttkk.ee/failid/O/objekt/11/tekstiil/index.html 17. Tuulik, D. (2013). Kangaste ettevalmistavad ja esteetilised viimistlused. http://eprints.ttkk.ee/264/2/oo1/index.html 18. Viikna, A. (2005). Kiuteadus. Tallinn: Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus. 19. Viikna, A. (2004). Tekstiilikeemia. I. Ettevalmistusprotsessid. Tallinn: Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus. 20. Viikna, A. (2004). Tekstiilikeemia II Tekstiilmaterjalide värvimine. Tallinn: Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus. 21. Viikna, A. (2005). Tekstiilikeemia III. Tallinn: Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus.
-----------------------	---

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2.	Kassatöö	13.0	Kaja Kuiv
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad		
Mooduli eesmärk	õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime kliendiga arveldamisega , kassatööga ja sellega seotud aruandlusega kaubandusettevõttes		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

<p>1. 1. Mõistab kassatöö olulisust kaubandusettevõtte tegevuses.</p> <p>2. 2. Arveldab klientidega ja koostab arveid vastavalt nõuetele.</p> <p>3. 3. Järgib kassas töötades ergonoomika nõudeid</p> <p>4. 4. Kasutab kassatööga seotud terminoloogiat ning väljendab ennast eesti ja inglise keeles arusaadavalt</p> <p>5. 5. Mõistab klienditeenindaja rolli raha käitlemisel kaubandusettevõttes.</p> <p>6. 6. Koostab kassaaruande vastavalt nõuetele.</p>	<p>Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb protsessihinnete koondhindest ja õpiväljundite omandamisel sooritatud iseseisvatest töödest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koostada lühikokkuvõtte hügieeni-, ohutus- ja turvanõuded kassatöös • õigusaktidega tutvumine dokumentatsiooni täitmiseks • õpimapi koostamine koostatud arvetest • kokkuvõtte koostamine raha käitlemise nõuetest • kassaaruande koostamine • sularaha aruande koostamine • harjutuste kompleksi koostamine müüja tööks vajaliku kehalise vormi hoidmiseks ja taastamiseks • erialalise eesti ja ingliskeelse sõnavara omandamine <p>ja praktilistest töödest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kassatöö situatsioonülesannete lahendamine • arveldamine kassatöös • raha lugemine ja turvaelementide tuvastamine • kassaaruannete koostamine • ühikute teisendamine, etteantud andmetega sularahaarvete koostamine • nõuetekohaste arvete koostamine • harjutuste sooritamine kehalise vormi hoidmiseks ja taastamiseks • kassatööga seonduva sõnavara kasutamine suhtlussituatsioonides eesti ja inglise keeles
---	---

Teemad, alateemad	<p>1. Kassatöö põhitoimingud 2 <i>Alamateemad:</i> Lõimitud matemaatika , raha käitlemine , kassaaruande koostamine</p> <p>2. Lõimitud inglise keel <i>Alamateemad:</i> Erialane inglisekeelene kassatöö terminoloogia. Suhtlussõnavara kassatöös ja arveldamisel</p> <p>3. Kassatöö 3 <i>Alamateemad:</i> Lõimitud matemaatika , kassaaruanded</p> <p>4. Arvete koostamine 2 <i>Alamateemad:</i> Lõimitud matemaatika</p> <p>5. Arvete koostamine 3 <i>Alamateemad:</i> Lõimitud matemaatika</p> <p>6. Lõimitud kehaline kasvatus 3 <i>Alamateemad:</i> Ergonoomika nõuded</p> <p>7. Lõimitud kehaline kasvatus 2</p> <p>8. Lõimitud eesti keel <i>Alamateemad:</i> Erialane eestikeelne kassatöö terminoloogia. Suhtlussõnavara kassatöös ja arveldamisel</p>
sh iseseisev töö	<p>iseseisvatest töödest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koostada lühikokkuvõtte hügieeni-, ohutus- ja turvanõuded kassatöös • õigusaktidega tutvumine dokumentatsiooni täitmiseks • õpimapi koostamine koostatud arvetest • kokkuvõtte koostamine raha käitlemise nõuetest • kassaaruande koostamine • sularaha aruande koostamine • harjutuste kompleksi koostamine müüja tööks vajaliku kehalise vormi hoidmiseks ja taastamiseks • erialalise eesti ja ingliskeelse sõnavara omandamine
sh praktika	
Õppemeetodid	<p>1 õv – loeng, näitlikustamine , e-õpe</p> <p>2 õv – rollimäng, aktiivõppemeetodid, kogemusõpe, diskussioon, iseseisev töö</p> <p>3 õv – harjutused, praktiline töö, ülesannete lahendamine ,iseseisev töö</p> <p>4 õv – rollimäng, aktiivõppemeetodid, kogemusõpe, diskussioon, iseseisev töö</p> <p>5 õv – loeng, arutelu, praktiline töö, iseseisev töö</p> <p>6 õv – loeng, arutelu, praktiline töö, iseseisev töö</p>
Hindamine	<p>Eristav hindamine</p>
sh hindekriteeriumid	<p>"3" saamise tingimus: Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb protsessihinnete koondhindest ja õpiväljundite omandamisel sooritatud iseseisvatest töödest:</p>

- koostada lühikokkuvõte hügieeni-, ohutus- ja turvanõuded kassatöös
  - õigusaktidega tutvumine dokumentatsiooni täitmiseks
  - õpimapi koostamine koostatud arvetest
  - kokkuvõte koostamine raha käitlemise nõuetest
  - kassaaruande koostamine
  - sularaha aruande koostamine
  - harjutuste kompleksi koostamine müüja tööks vajaliku kehalise vormi hoidmiseks ja taastamiseks
  - erialalise eesti ja ingliskeelse sõnavara omandamine
- ja praktilistest töödest:
- kassatöö situatsioonülesannete lahendamine
  - arveldamine kassatöös
  - raha lugemine ja turvaelementide tuvastamine
  - kassaaruannete koostamine
  - ühikute teisendamine, etteantud andmetega sularahaarvete koostamine
  - nõuetekohaste arvete koostamine
  - harjutuste sooritamine kehalise vormi hoidmiseks ja taastamiseks
  - kassatööga seonduva sõnavara kasutamine suhtlussituatsioonides eesti ja inglise keeles
- "4" saamise tingimus: Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb protsessihinnete koondhindest ja õpiväljundite omandamisel sooritatud iseseisvatest töödest:
- koostada lühikokkuvõte hügieeni-, ohutus- ja turvanõuded kassatöös
  - õigusaktidega tutvumine dokumentatsiooni täitmiseks
  - õpimapi koostamine koostatud arvetest
  - kokkuvõte koostamine raha käitlemise nõuetest
  - kassaaruande koostamine
  - sularaha aruande koostamine
  - harjutuste kompleksi koostamine müüja tööks vajaliku kehalise vormi hoidmiseks ja taastamiseks
  - erialalise eesti ja ingliskeelse sõnavara omandamine
- ja praktilistest töödest:
- kassatöö situatsioonülesannete lahendamine
  - arveldamine kassatöös
  - raha lugemine ja turvaelementide tuvastamine
  - kassaaruannete koostamine
  - ühikute teisendamine, etteantud andmetega sularahaarvete koostamine
  - nõuetekohaste arvete koostamine
  - harjutuste sooritamine kehalise vormi hoidmiseks ja taastamiseks
  - kassatööga seonduva sõnavara kasutamine suhtlussituatsioonides eesti ja inglise keeles
- "5" saamise tingimus: Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb protsessihinnete koondhindest ja õpiväljundite omandamisel sooritatud iseseisvatest töödest:
- koostada lühikokkuvõte hügieeni-, ohutus- ja turvanõuded kassatöös
  - õigusaktidega tutvumine dokumentatsiooni täitmiseks
  - õpimapi koostamine koostatud arvetest
  - kokkuvõte koostamine raha käitlemise nõuetest
  - kassaaruande koostamine
  - sularaha aruande koostamine
  - harjutuste kompleksi koostamine müüja tööks vajaliku kehalise vormi hoidmiseks ja taastamiseks
  - erialalise eesti ja ingliskeelse sõnavara omandamine
- ja praktilistest töödest:

	<ul style="list-style-type: none"> • kassatöö situatsioonülesannete lahendamine • arveldamine kassatöös • raha lugemine ja turvaelementide tuvastamine • kassaaruannete koostamine • ühikute teisendamine, etteantud andmetega sularahaarvete koostamine • nõuetekohaste arvete koostamine • harjutuste sooritamine kehalise vormi hoidmiseks ja taastamiseks • kassatööga seonduva sõnavara kasutamine suhtlussituatsioonides eesti ja inglise keeles
<p>sh kokkuvõtva hinde kujunemine</p>	<p>Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb protsessihinnete koondhindest ja õpiväljundite omandamisel sooritatud iseseisvatest töödest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koostada lühikokkuvõtte hügieeni-, ohutus- ja turvanõuded kassatöös • õigusaktidega tutvumine dokumentatsiooni täitmiseks • õpimapi koostamine koostatud arvetest • kokkuvõtte koostamine raha käitlemise nõuetest • kassaaruande koostamine • sularaha aruande koostamine • harjutuste kompleksi koostamine müüja tööks vajaliku kehalise vormi hoidmiseks ja taastamiseks • erialalise eesti ja ingliskeelse sõnavara omandamine <p>ja praktilistest töödest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kassatöö situatsioonülesannete lahendamine • arveldamine kassatöös • raha lugemine ja turvaelementide tuvastamine • kassaaruannete koostamine • ühikute teisendamine, etteantud andmetega sularahaarvete koostamine • nõuetekohaste arvete koostamine • harjutuste sooritamine kehalise vormi hoidmiseks ja taastamiseks • kassatööga seonduva sõnavara kasutamine suhtlussituatsioonides eesti ja inglise keeles
<p>sh hindamise meetodid</p>	<p>praktiline töö, test, praktiliste tööde demonstratsioon, probleemsituatsioonide lahendamine, esitlus, õpimapp, iseseisev töö</p> <p>Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb protsessihinnete koondhindest ja õpiväljundite omandamisel sooritatud praktilistest töödest</p> <ul style="list-style-type: none"> • kassatöö situatsioonülesannete lahendamine • arveldamine kassatöös • raha lugemine ja turvaelementide tuvastamine • kassaaruannete koostamine • ühikute teisendamine, etteantud andmetega sularahaarvete koostamine • nõuetekohaste arvete koostamine • harjutuste sooritamine kehalise vormi hoidmiseks ja taastamiseks • kassatööga seonduva sõnavara kasutamine suhtlussituatsioonides eesti ja inglise keeles
<p>Õppematerjalid</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eesti Pank. (s.a.). Europangatähed. http://www.eestipank.ee/sularaha/europangatahed 2. Maasik, L. (2011). Kassad ja lisaseadmed. http://lvrkk.ee/kristiina/Liina_Maasik/kassad/index.html 3. Narva Kutseõppekeskus. Tax Free vormistamine kaupluses. http://nvtc.ee/e-oppe/aleksandra/taxfree/ 4. Nets Estonia AS. Teenused kaupmeestele. http://www.estcard.ee/publicweb/html/est/teenusedkaupmeestele.html 5. Ojala, J. (s.a.). Kaubanduslikud arvutused.

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3.	Kaubanduse praktika	40.0	Kaja Kuiv
Nõuded mooduli alustamiseks	Praktikatele suundumiseks on õpilane omandanud moodulite õpiväljundid või planeeritud osad õppekava mooduli teemadest vastavalt õppeaastate jaotusplaanile sh valikõpingute moodulite õpiväljundid		
Mooduli eesmärk	Õpilane planeerib oma tööd kaubandusettevõttes, rakendab omandatud kaubanduse ja teenindusalaseid teadmisi ja oskusi töökeskkonnas meeskonnaliikmena, järgib tööjuhiseid		
Õpiväljundid		Hindamiskriteeriumid	
<p>1. 2.Töötab juhendamisel kaubandusettevõttes, järgib ettevõtte töökorraldusest tulenevaid nõudeid, rakendab töötamisel efektiivseid ja ohutuid töövõtteid ning täidab tööjuhiseid</p> <p>2. 3.Täidab tööpäeva lõpus e-praktikapäevikut ning praktika lõppedes koostab praktika aruande ja lisab õppeinfosüsteemi Tahvel</p> <p>3. 1.Planeerib enda praktika eesmärgid ja tööülesanded tulenevalt praktikajuhendist</p>		<ul style="list-style-type: none"> • koostab vastavalt praktikajuhendile praktikale asumiseks vajalikud materjalid, vajadusel kasutab praktikajuhendaja abi vormindab praktika kooskõlastamise dokumentatsiooni, avab e- praktikapäeviku ja alustab selle täitmist vastavalt juhendile õppeinfosüsteemis TAHVEL * osaleb töökohal tööohutusosalasel juhendamisel, kirjeldab praktika aruandes selle sisu ja vajadust ning kinnitab seda ettevõttes sätestatud korra kohaselt • õmbleb, viimistleb ja teeb rõivaproove ja prooviparandusi kergete rõivaste valmistamiseks. • rakendab õmblemisel ja viimistlemisel efektiivsed töövõtted, täidab kvaliteedinõudeid ja ajakava • täidab igapäevaselt e- praktikapäevikut vastavalt praktika perioodile ja praktikajuhendile • analüüsib enda toimetulekut tööülesannetega, hindab kogemust läbi enesehinnangu • analüüsib arendamist vajavaid aspekte, fikseerib praktika aruandes • koostab juhendi alusel praktika aruande ja esitab e-praktika päevikus • esitleb praktika tulemusi praktika kaitsmisel 	
Teemad, alateemad			
sh iseseisev töö	Iseseisev töö – Juhendi alusel praktika dokumentatsiooni täitmine praktika aruande koostamine. praktika aruande koostamine		
sh praktika			
Õppemeetodid	Töötulemuste analüüs, õppimine töös, enesehindamine		
Hindamine	Mitteeristav hindamine		

sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: I, II ja III praktika kava alusel omandatud õpiväljundite omandamist hinnatakse mitteeristavalt Mooduli hinde saamise eelduseks on I; II ja III praktikast osavõtt ja protsessi tagasiside alusel, mis on kajastatud e- praktikapäevikus ja praktika juhendajate hinnangu vormil, mis tõendavad õpiväljundite omandamist. E-praktika päevikusse lisatud praktika aruanne ja praktika kaitsmine koolis
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	I, II ja III praktika kava alusel omandatud õpiväljundite omandamist hinnatakse mitteeristavalt Mooduli hinde saamise eelduseks on I; II ja III praktikast osavõtt ja protsessi tagasiside alusel, mis on kajastatud e- praktikapäevikus ja praktika juhendajate hinnangu vormil, mis tõendavad õpiväljundite omandamist. E-praktika päevikusse lisatud praktika aruanne ja praktika kaitsmine koolis
sh hindamise meetodid	praktika ettevõttepoolsel ja koolipoolsel juhendaja hinnang, enesehinnang, praktika aruande koostamine ja esitlus I, II ja III praktika kava alusel omandatud õpiväljundite omandamist hinnatakse mitteeristavalt Mooduli hinde saamise eelduseks on I; II ja III praktikast osavõtt ja protsessi tagasiside alusel, mis on kajastatud e- praktikapäevikus ja praktika juhendajate hinnangu vormil, mis tõendavad õpiväljundite omandamist. E-praktika päevikusse lisatud praktika aruanne ja praktika kaitsmine koolis
Õppematerjalid	Ettevõtte töökorralduslikud eeskirjad, juhendid, näidised, dokumentatsioon.

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4.	Kaupade käitlemine	19.0	Krista Sillajõe
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad		
Mooduli eesmärk	taotletakse, et õpilane tuleb toime kaupade käitlemisega kaubandusettevõttes tundes kaupa, sh põhjalikult kaubagrupperi, millele on spetsialiseerunud, lähtudes käitlemise põhimõtetest.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

<p>1. 1. Mõistab kaupade käitlemise ja tellimise põhimõtteid, sh hügieeni ja tunneb kaupa.</p> <p>2. 2. Võtab kaubad vastu koguseliselt ja kvaliteedile vastavalt</p> <p>3. 3. Ladustab kaubad, järgides kaubagrupile kehtestatud nõudeid</p> <p>4. 4. Valmistab kaubad müügiks ette ja paigutab müügiplanele, järgides kauba väljapaneku põhimõtteid</p> <p>5. 5. Käitleb pakendeid ja ohtlikke jäätmeid vastavalt käitlemise nõuetele.</p> <p>6. 6. Kontrollib kaupade vastavust realiseerimise nõuetele.</p> <p>7. 7. Kasutab kaupade käitlemise ja kaubatundmisega seotud terminoloogiat ning väljendab ennast eesti keeles arusaadavalt</p>	<p>Hindamise eelduseks on õppeprotsessi testide, praktiliste töödepositiivne sooritamine.</p> <p>Mooduli hinne kujuneb kompleksülesande lahendamisest, mis koosneb kogu mooduli õpiväljundeid hõlmavast testist ja praktilisest tööst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Test koosneb iga hindamiskriteeriumi kohta vähemalt 3 küsimusest. Test koosneb kolmest osast esimene osa valikvastustega test, teine osa avatud küsimustega ja kolmas osa situatsioonülesanne. • Praktiline töö: õpilane võtab kaubad vastu arve alusel, kvaliteediliselt ja koguseliselt, sorteerib kaubad vastavalt kauba liigile, kontrollib realiseerimiseaegu ja kvaliteeti, valmistab kaubad müügiks ette, varustab kaubad nõuetekohase infoga ja paigutab kaubad müügiplanele järgides ergonoomika põhimõtteid. Selgitab suuliselt kauba kohta olemasoleva info põhjal erinevate kaupade koostist, kvaliteeti mõjutavaid tegureid, omadusi ja kasutamise võimalusi.
--	--

Teemad, alateemad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaupade realiseerimisaegade jälgimine <i>Alamateemad:</i> Lõimitud keemia, bioloogia, kvaliteedinõuded, Töökoha puhtus ja korrashoid 2. Lõimitud kehaline kasvatus 3. Kaubagruppide liigitamine tellimine <i>Alamateemad:</i> Lõimitud füüsika , lõimitud arvutiõpetus 4. Erialane arvutiõpetus <i>Alamateemad:</i> kirjalikke tööde vormindamine 5. Kaupade kvaliteedi hindamine <i>Alamateemad:</i> Toiduseadus , Hügieen , kvaliteedi mõjurid 6. Lõimitud keemia ja bioloogia 7. Kaupade vastuvõtmine ja ladustamine <i>Alamateemad:</i> Lõiming matemaatika, lõiming kehaline kasvatus , dokumentatsioon , hoiustamise nõuded ja põhimõtted, turvanõuded, hinnainfo 8. Lõimitud eesti keel <i>Alamateemad:</i> Kaubanduslik sõnavara, terminoloogia, erialane kirjandus 9. Kaupade ettevalmistamine müügiks <i>Alamateemad:</i> Lõimitud kunst , väljapanekute põhimõtted , lõimitud kehaline 10. Pakendid, taara ja ohtlike jäätmete käitlemine <i>Alamateemad:</i> Jäätmekäitlus , pakendiseadus, lõimitud bioloogia
sh iseseisev töö	<ul style="list-style-type: none"> • erinevate kaubagruppidega tutvumine • ühe kaubagrupi iseseisev läbitöötamine ja töölehe täitmine • esitlus - iseseisva töö kaitsmine kaasõpilastele • essee - teemal müüja-klienditeenindaja roll kaupade käitlemisel. • iseseisev töö (kirjalik töö - arvele kehtestatud nõuded vastavalt raamatupidamisseadusele • kirjalik töö - kaupluses kasutatav laotehnika ja laosisustus • töölehe täitmine pakendiseaduse põhjal • esitlus - õigusaktidest tulenevad nõuded kaupade säilitustemperatuuridele ja realiseerimise aegadele • tutvumine erialase kirjandusega
sh praktika	

Õppemeetodid	<p>1 õv – rollimäng, esitlus, aktiivne loeng, praktilised ülesanded, mõttega lugemine, kogemuste kohvik</p> <p>2 õv – rühmatöö, loeng, esitlus, praktilised ülesanded, test</p> <p>3 õv – loeng, esitlus, paaristöö, iseseisev töö, praktilised ülesanded</p> <p>4 õv – loeng, esitlus, meeskonnatöö, praktilised ülesanded, joonistamine, test</p> <p>5 õv – loeng, esitlus, paaristöö</p> <p>6 õv – esitlus, praktilised ülesanded</p> <p>7 õv – esitlus, praktilised ülesanded, iseseisev töö</p>
Hindamine	Eristav hindamine
sh hindekriteeriumid	<p>"3" saamise tingimus: Hindamise eelduseks on õppeprotsessi testide, praktiliste töödepositiivne sooritamine.</p> <p>Mooduli hinne kujuneb kompleksülesande lahendamisest, mis koosneb kogu mooduli õpiväljundeid hõlmavast testist ja praktilisest tööst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Test koosneb iga hindamiskriteeriumi kohta vähemalt 3 küsimusest. Test koosneb kolmest osast esimene osa valikvastustega test, teine osa avatud küsimustega ja kolmas osa situatsioonülesanne. • Praktiline töö: õpilane võtab kaubad vastu arve alusel, kvaliteediliselt ja koguseliselt, sorteerib kaubad vastavalt kauba liigile, kontrollib realiseerimiseaegu ja kvaliteeti, valmistab kaubad müügiks ette, varustab kaubad nõuetekohase infoga ja paigutab kaubad müügipinnale järgides ergonomika põhimõtteid. Selgitab suuliselt kauba kohta olemasoleva info põhjal erinevate kaupade koostist, kvaliteeti mõjutavaid tegureid, omadusi ja kasutamisevõimalusi. <p>"4" saamise tingimus: Hindamise eelduseks on õppeprotsessi testide, praktiliste töödepositiivne sooritamine.</p> <p>Mooduli hinne kujuneb kompleksülesande lahendamisest, mis koosneb kogu mooduli õpiväljundeid hõlmavast testist ja praktilisest tööst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Test koosneb iga hindamiskriteeriumi kohta vähemalt 3 küsimusest. Test koosneb kolmest osast esimene osa valikvastustega test, teine osa avatud küsimustega ja kolmas osa situatsioonülesanne. • Praktiline töö: õpilane võtab kaubad vastu arve alusel, kvaliteediliselt ja koguseliselt, sorteerib kaubad vastavalt kauba liigile, kontrollib realiseerimiseaegu ja kvaliteeti, valmistab kaubad müügiks ette, varustab kaubad nõuetekohase infoga ja paigutab kaubad müügipinnale järgides ergonomika põhimõtteid. Selgitab suuliselt kauba kohta olemasoleva info põhjal erinevate kaupade koostist, kvaliteeti mõjutavaid tegureid, omadusi ja kasutamisevõimalusi. <p>"5" saamise tingimus: Hindamise eelduseks on õppeprotsessi testide, praktiliste töödepositiivne sooritamine.</p> <p>Mooduli hinne kujuneb kompleksülesande lahendamisest, mis koosneb kogu mooduli õpiväljundeid hõlmavast testist ja praktilisest tööst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Test koosneb iga hindamiskriteeriumi kohta vähemalt 3 küsimusest. Test koosneb kolmest osast esimene osa valikvastustega test, teine osa avatud küsimustega ja kolmas osa situatsioonülesanne. • Praktiline töö: õpilane võtab kaubad vastu arve alusel, kvaliteediliselt ja koguseliselt, sorteerib kaubad vastavalt kauba liigile, kontrollib realiseerimiseaegu ja kvaliteeti, valmistab kaubad müügiks ette, varustab kaubad nõuetekohase infoga ja paigutab kaubad müügipinnale järgides ergonomika põhimõtteid. Selgitab suuliselt kauba kohta olemasoleva info põhjal erinevate kaupade koostist, kvaliteeti mõjutavaid tegureid, omadusi ja kasutamisevõimalusi.

sh kokkuvõtva hinde kujunemine	<p>Hindamise eelduseks on õppeprotsessi testide, praktiliste töödepositiivne sooritamine.</p> <p>Mooduli hinne kujuneb kompleksülesande lahendamisest, mis koosneb kogu mooduli õpiväljundeid hõlmavast testist ja praktilisest tööst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Test koosneb iga hindamiskriteeriumi kohta vähemalt 3 küsimusest. Test koosneb kolmest osast esimene osa valikvastustega test, teine osa avatud küsimustega ja kolmas osa situatsioonülesanne. • Praktiline töö: õpilane võtab kaubad vastu arve alusel, kvaliteediliselt ja koguseliselt, sorteerib kaubad vastavalt kauba liigile, kontrollib realiseerimiseaegu ja kvaliteeti, valmistab kaubad müügiks ette, varustab kaubad nõuetekohase infoga ja paigutab kaubad müügipinnale järgides ergonomika põhimõtteid. Selgitab suuliselt kauba kohta olemasoleva info põhjal erinevate kaupade koostist, kvaliteeti mõjutavaid tegureid, omadusi ja kasutamisevõimalusi.
sh hindamismeetodid	praktiliste tööde demonstratsioon, esitlus, õpimapp, testid, kontrolltööd, probleemi lahendamine
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Antson, A. (2000). Eri- ja uuendtoit. http://sites.google.com/site/eritoit/ 2. Antson, A. (2000). Geneetiliselt muundatud toit. http://web.zone.ee/tammeniit/geneetiliselt/ 3. Antson, A. (2000). Lastetoit. http://web.zone.ee/tammeniit/lastetoidud/ 4. Antson, A. (2000). Maiustused. http://web.zone.ee/tammeniit/maiustused 5. Eesti Kaupmeeste Liit. (2010). Kaupluse hea hügieenitava juhend. http://www.kaupmeesteliit.ee/images/files/Kaupluse%20hea%20h%C3%BCgieenitava%20juhend%20viimane%20variant.pdf 6. Joosu, E. (s.a.). Piim- ja piimatooted. http://endla.joosu.ee/piim-ja-piimatooted/ 7. Kikas, H., Antson, A., Joosu, E., Kiivit, E., Koger, E., Pärn, K., Vetka, V. (2012). Kaubandusalane toidukaupade õpik. http://www.ekk.edu.ee/vvfiles/0/kaubandusalane_toidukaupade_6pik.pdf 8. Kikas, H., Mets, S., Koger, E. (2007). Tööstuskaubaõpetus. Tallinn: Argo. 9. Mallene, Ü. (2005). Müük ja müügikorraldus kaupluses. Tallinn: Koolibri. 10. Siimon, A. (2014). Kaubandus: põhimõisted ja –seosed. Tallinn: Innove. 11. Sõõru, E. Kaupade käitlemisega seotud tegevused kaupluses. http://users.khk.ee/maarja.kask/vanker/kaubakaitlus/kaupade_kaitlemisega_seotud_tegevused_kaupluses/

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
5.	Müügitöö korraldamine	6.0	Krista Sillajõe
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime kaupade tellimise, hindade määramise ja kaupade inventeerimisega kaubandusettevõttes lähtudes müügitöö korraldamise põhimõtetest.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
<p>1. 1. Mõistab kaubanduse rolli majanduses, lähtudes peamistest majanduse arengusuundadest.</p> <p>2. 2. Kontrollib kaupade olemasolu ja koguseid, osaleb kaupade inventeerimisel, järgides tööjuhiseid.</p> <p>3. 3. Arvutab kaupadele hinna, järgides hinnakujunduse põhimõtteid ja nõudeid.</p>	<p>Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb protsessihinnete koondhindest ja õpiväljundite omandamisel sooritatud iseseisvatest töödest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • referaat teemal „Kaubanduse ajalugu Eestis ja maailmas • kaubandusettevõtete vormide ja tüüpide võrdlemine • inventuuri leht • hinna kujundamise ülesannete töölehed ja praktilistest töödes: • kaupadele müügihinna arvutamine, allahindluste/juurdehindluse arvutamine • kaupade olemasolu kontrollimine, kaubatellimuse koostamine • näidis inventuuri läbiviimine
Teemad, alateemad	<p>1. Kaubanduse roll majanduses <i>Alamateemad:</i> Lõimitud ajalugu ja ühiskonnaõpetus</p> <p>2. Hindade kujundamine <i>Alamateemad:</i> Lõimitud matemaatika</p> <p>3. Kaubavarude juhtimine <i>Alamateemad:</i> Kaupade tellimine, inventeerimine , lõimitud matemaatika</p>
sh iseseisev töö	<ul style="list-style-type: none"> • referaat teemal „Kaubanduse ajalugu Eestis ja maailmas • kaubandusettevõtete vormide ja tüüpide võrdlemine • inventuuri leht • hinna kujundamise ülesannete töölehed
sh praktika	
Õppemeetodid	<p>1 õv – loeng, arutelu, praktiline töö, Loeng, rühmatööd, iseseisvad tööd, probleemülesannete lahendamine, essee</p> <p>2 õv – loeng, rühmatööd, iseseisvad tööd, probleemülesande lahendamine, iseseisvad tööd</p> <p>3 õv – loeng, rühmatööd, iseseisvad tööd, probleemülesande lahendamine, iseseisvad tööd</p>
Hindamine	Mitteeristav hindamine
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Õpimapi koostamine ja esitlus
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb protsessihinnete koondhindest ja õpiväljundite omandamisel sooritatud iseseisvatest ja praktilistest töödest

sh hindamismeetodid	<p>Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb protsessihinnete koondhindest ja õpiväljundite omandamisel sooritatud iseseisvatest töödest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • referaat teemal „Kaubanduse ajalugu Eestis ja maailmas • kaubandusettevõtete vormide ja tüüpide võrdlemine • inventuuri leht • hinna kujundamise ülesannete töölehed <p>ja praktilistest töödes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaupadele müügihinna arvutamine, allahindluste/juurdehindluse arvutamine • kaupade olemasolu kontrollimine, kaubatellimuse koostamine • näidis inventuuri läbiviimine
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brooks, I. (2008). Organisatsioonikäitumine. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda. 2. Kaubandus.ee. http://www.kaubandus.ee 3. Maasik, L., Kirikal, H., Murulaid, T., Noorväli, H. (Koost.) (2012). Kategooriajuhtimine kaubanduses. Mõdriku: Lääne-Viru Rakenduskõrgkool. 4. Mallene, Ü. (2005). Müük ja müügi korraldus kaupluses. Tallinn: Koolibri. 5. Siimon, A. (2014). Kaubandus: põhimõisted ja –sused. Tallinn: Innove. 6. Sõõru, E. (s.a.). Kaubanduse olemus ja areng. http://users.khk.ee/maarja.kask/kaubandus/index.html 7. Tonndorf, H., G. (1995). Jaekaubandus, Muutused tulevik edu. Tallinn: Külüm. 8. Virovere, A., Alas, R., Liigand, J. (2008). Organisatsioonikäitumine: käsiraamat. Tallinn: Külüm

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
6.	Teenindamine ja müümine	21.0	Mare Muskat
Nõuded mooduli alustamiseks	Õpitee ja töö muutuv keskkonnas „Suhtlemise alused ja meeskonnatöö“ läbitud		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime klientide teenindamise ja kaupade müümisega kaubandusettevõttes nii tava- kui muutuvates olukordades, järgides klienditeeninduse põhimõtteid.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

<p>1. 2. Tutvustab kaupu, nõustab klienti , teostab müüki ja lisamüüki ning lõpetab kliendikontakti lähtudes kliendikeskse teenindamise põhimõtetest.</p> <p>2. 3. Käsitleb klientidelt saadud tagasisidet ja pretensioone vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale.</p> <p>3. 4. Kasutab teenindamisel ja müümisel erialast terminoloogiat ning väljendab ennast eesti ja inglise keeles arusaadavalt.</p> <p>4. 1. Loob positiivse kliendikontakti , selgitab välja kliendi vajadused kasutades erinevaid aktiivse kuulamise ja küsitlemise tehnikaid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • teenindab meeskonna liikmena klienti, kasutades suhtlemistehnikaid ja järgides klienditeeninduse põhimõtteid • algatab positiivselt kliendikontakti ja selgitab kliendi vajadused, kasutades aktiivse kuulamise ja küsitlemise tehnikaid • pakub täiendavaid võimalusi kaupade hoolduseks, kasutuseks, valmistamiseks • viib läbi lisamüüki, lähtudes kliendikeskse teenindamise põhimõtetest • käsitleb kliendi vastuväiteid sobiva lahenduse leidmiseni • võtab vastu ja käsitleb kliendi pretensiooni leides lahenduse vastavalt nõuetele • kliendiga positiivse kontakti loomine, vajaduse väljaselgitamine asjakohaste küsimustega, aktiivne kuulamine täpsustavate küsimuste kaudu, kauba tutvustamine ja kasu väljatoomine, kaasneva või asendava kauba pakkumine, vastuväidete korral kliendile sobiliku lahenduse leidmine, kauba müümine ja kliendiga positiivne kontakti lõpetamine. Müügi protsessi juhtimine. Erivajadustega kliendi teenindamine. • kliendiga positiivse kontakti loomine, vajaduse väljaselgitamine asjakohaste küsimustega, aktiivne kuulamine täpsustavate küsimuste kaudu, kauba tutvustamine ja kasu väljatoomine, kaasneva või asendava kauba pakkumine, vastuväidete korral kliendile sobiliku lahenduse leidmine, kauba müümine ja kliendiga positiivne kontakti lõpetamine. Müügi protsessi juhtimine. Erivajadustega kliendi teenindamine <p>Hindamise eelduseks on praktilistes töödes osalemine.</p> <p>Mooduli hinne kujuneb praktilise müügisituatsiooni ja õpimapi esitamise alusel: situatsioonülesanne, essee, analüüsid, praktiliste tööde kokkuvõtted ja iseseisvate tööde esitamine.</p>
--	---

Teemad, alateemad	<p>1. Klienditeenindus I <i>Alamateemad:</i> Kliendikontakti loomine , kliendi vajaduste välja selgitamine</p> <p>2. Klienditeenindus III <i>Alamateemad:</i> Kliendi nõustamine , müügijärgne teenindus , pretensioonide käsitlemine</p> <p>3. Klienditeenindus II <i>Alamateemad:</i> kaupade tutvustamine , kliendi nõustamine , müümine</p> <p>4. Erialane arvutiõpetus 5. Kaubandusseadused <i>Alamateemad:</i> Pretensioonide vormistamine , lõimitud matemaatika</p> <p>6. Lõimitud inglise keel II 7. Lõimitud inglise keel I 8. Lõimitud eesti keel I 9. Lõimitud eesti keel III</p>
sh iseseisev töö	<p>Õpimapi koostamine. Õpimapi kohustuslikud osad: essee teemal „Erinevate klienditüüpide ja erinevast kultuurist klientide teenindamine“, müügisituatsiooni eneseanalüüs ja vaatluseanalüüs, praktiliste tööde kokkuvõtted.</p>
sh praktika	
Õppemeetodid	<p>1 õv – loeng, meeskonnatöö, iseseisevtöö (sh E-õpe), esitlus, situatsioonülesanne (sh suhtlustreeningud), kirjalik töö, videotreening, „pildi sisse minek“, iseseisevtöö</p> <p>2 õv – videotreening, situatsioonülesanne (sh suhtlustreeningud), meeskonnatöö, kogemusõpe, diskussioon, iseseisevtöö</p> <p>3 õv – videotreening, situatsioonülesanne (sh suhtlustreeningud), kogemusõpe, iseseisevtöö</p> <p>4 õv – videotreening, situatsioonülesanne (sh suhtlustreeningud), kogemusõpe, iseseisevtöö</p>
Hindamine	<p>Eristav hindamine</p>
sh hindekriteeriumid	<p>"3" saamise tingimus: Mooduli hinne kujuneb praktilise müügisituatsiooni ja õpimapi esitamise alusel: situatsioonülesanne, essee, analüüsid, praktiliste tööde kokkuvõtted ja iseseisvate tööde esitamine.</p> <p>"4" saamise tingimus: Mooduli hinne kujuneb praktilise müügisituatsiooni ja õpimapi esitamise alusel: situatsioonülesanne, essee, analüüsid, praktiliste tööde kokkuvõtted ja iseseisvate tööde esitamine.</p> <p>"5" saamise tingimus: Mooduli hinne kujuneb praktilise müügisituatsiooni ja õpimapi esitamise alusel: situatsioonülesanne, essee, analüüsid, praktiliste tööde kokkuvõtted ja iseseisvate tööde esitamine.</p>
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	<p>Mooduli hinne kujuneb praktilise müügisituatsiooni ja õpimapi esitamise alusel: situatsioonülesanne, essee, analüüsid, praktiliste tööde kokkuvõtted ja iseseisvate tööde esitamine.</p>

sh hindamise meetodid	Moodulit hinnatakse eristavalt. Hindamise eelduseks on praktilistes töödes osalemine. Mooduli hinne kujuneb praktilise müügisituatsiooni ja õpimapi esitamise alusel: situatsioonülesanne, essee, analüüsid, praktiliste tööde kokkuvõtted ja iseseisvate tööde esitamine.
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolton, R. (2002). Igapäevaoskused: kuidas ennast kehtestada, teisi kuulata ja konflikte lahendada. Puhja: Väike Vanker. 2. Israel, S. (2011). Küsi, kuula, peegelda. Väärtuspõhise müügi käsiraamat. Tallinn: Äripäev. 3. Jalak, K. (1997). Müügi protsessi seitse astet. Tallinn: Elmatar. 4. Karjatse, M. (1998). Miks klient rahul ei ole? Tallinn: Ilo. 5. Malmberg, K. (2005). Tahte tekitajad: Kuidas luua motiveeritud töökeskkonda. Tallinn: Äripäev. 6. Muring, T. (2003). Isiklik müük. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus. 7. McKay, M., Davis, M., Fanning, P. (2000). Suhtlemis oskused: kehakeel. Tutvuste sõlmimine. Peresuhted. Seksuaalsuhted. Partneri mõjutamine. Suhted tööl. Tartu: Greif. 8. Mitchell, J. (2009). Kallista oma töökaaslast: järeleproovitud viis töötajate palkamiseks, innustamiseks ja tunnustamiseks ning märkimisväärsete tulemuste saavutamiseks. Tallinn: Varrak. 9. Niiberg, T. (2011). Suhtlemise kuldreeglid: Tunnusta, naerata ja kehtesta. Tallinn: Pegasus. 10. Saareväli, R. (2011). Suhtlemis oskused I. http://www.hkhk.edu.ee/suhtlemine/index.html 11. Saareväli, R. (2012). Suhtlemine II. http://www.hkhk.edu.ee/vanker/suhtlemine2/ 12. Saareväli, R. (2013). Suhtlemine III. http://www.hkhk.edu.ee/vanker/suhtlemine3/ 13. Saareväli, R. (2014). Suhtlemine IV. http://www.hkhk.edu.ee/vanker/suhtlemine4/ 14. Soomre, M. (2008). Belbini teejuht: Kuidas tööl edu saavutada. Tallinn: Äripäev. 15. Soone, I. (2010). Kliendilojaalsuse kuldraamat: kuidas võita ja hoida kliente. Tallinn: Äripäev. 16. Suhtlemine ja meeskonnatöö. http://e-ope.khk.ee/ek/kommunikatsioonII/sisukaart.html 17. Zemke, R., Anderson, K. (2003). Tipteenindaja raskused ja rõõmud. Tallinn: Koolibri. 18. Teenindaja.ee. Hea klienditeeninduse ABC. http://www.teenindaja.ee/category/hea-klienditeeninduse-abc/ 19. Teenindaja.ee. 5 praktilist soovitus paremaks klienditeeninduseks. http://www.teenindaja.ee/category/teenindus-ja-personalijuhile/ 20. Tooman, H., Mae, A. (1999). Inimeselt inimesele. Tallinn: Avita. 21. Vadi, M. (2001). Müügisuhtlemine. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
7.	Õpitee ja töö muutuv keskkonnas	5.0	Krista Sillajõe
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad		

Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane kujundab oma tööalast karjääri ja arendab eneseteadlikkust tänapäevases muutuvus keskkonnas, lähtudes elukestva õppe põhimõtetest
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
<p>1. 1. Kavandab oma õpitee, arvestades isiklikke, sotsiaalseid ja tööalaseid võimalusi ja piiranguid</p> <p>2. 2. mõistab ühiskonna toimimist, tööandja ja organisatsiooni väljakutseid, probleeme ning võimalusi</p> <p>3. 3. Kavandab omapoolse panuse väärtuste loomisel enda ja teiste jaoks kultuurilises, sotsiaalses ja /või rahalises tähenduses</p> <p>4. 4. Mõistab enda vastutust oma tööalase karjääri kujundamisel ning on motiveeritud ennast arendama</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kandideerimisdokumendid (CV, sh võõrkeelne, motivatsioonikiri, sooviavaldus) • Lühi- ja pikaajaline karjääriplaan • Enda leibkonna 1 kuu eelarve • Peamised ohutegurid kaubandusettevõttes ja nende kirjeldus • Töölepingu, käsunduslepingu ja töövõtulepingu peamised erisused ja nende kirjeldus • Algatus- ja vastuskiri, e-kiri, digitaalallkiri
Teemad, alateemad	<p>1. Sissejuhatus eriala õpingutesse</p> <p style="padding-left: 20px;"><i>Alamateemad:</i> Enesetundmine eriala valikul, õppekava ülesehitus, õppimisvõimalused</p> <p>2. Töötervishoid ja tööohutus</p> <p>3. Ettevõtetus ja töötamise õiguslikud alused</p> <p style="padding-left: 20px;"><i>Alamateemad:</i> Majandus ja ettevõtetus, Maksud, Lepingulised suhted, töökorraldus</p> <p>4. Suhtlemise alused</p> <p style="padding-left: 20px;"><i>Alamateemad:</i> Suhtlemine ja käitumine suhtlemissituatsioonides. Meeskonnatöö,</p> <p>5. Karjääri otsused</p>
sh iseseisev töö	Õpimapi koostamine ja vormindamine.
sh praktika	
Õppemeetodid	loeng, arutelu, praktiline töö, esitlus, rühmatöö, rollimäng, meeskonnatöö, situatsioonülesande lahendamine
Hindamine	Mitteeristav hindamine
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Mooduli hinne kujuneb õpimapi ja selle esitluse alusel
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	<p>Mooduli hinne kujuneb õpimapi ja selle esitluse alusel. Õpimapi kohustuslikud osad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandideerimisdokumendid (CV, sh võõrkeelne, motivatsioonikiri, sooviavaldus) • Lühi- ja pikaajaline karjääriplaan • Enda leibkonna 1 kuu eelarve • Peamised ohutegurid kaubandusettevõttes ja nende kirjeldus • Töölepingu, käsunduslepingu ja töövõtulepingu peamised erisused ja nende kirjeldus • Algatus- ja vastuskiri, e-kiri, digitaalallkiri

sh hindamise meetodid	<p>Moodulit hinnatakse mitmeeristavalt.</p> <p>Mooduli hinne kujuneb õpimapi ja selle esitluse alusel. Õpimapi kohustuslikud osad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kandideerimisdokumendid (CV, sh võõrkeelne, motivatsioonikiri, sooviavaldus) • Lühi- ja pikaajaline karjääriplaan • Enda leibkonna 1 kuu eelarve • Peamised ohutegurid kaubandusettevõttes ja nende kirjeldus • Töölepingu, käsunduslepingu ja töövõtulepingu peamised erisused ja nende kirjeldus • Algatus- ja vastuskiri, e-kiri, digitaalallkiri
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ettevõtluse alused. http://www.tthk.ee/bw_client_files/tthk/public/img/File/Õppematerjal/Ettev_alused.pdf 2. Amundson, N., Poehnell G. (2011). Karjääriteed. Tallinn: Eesti Töötukassa. 3. Suppi, K. (Koost.). (2013). Ettevõtlusõpik- käsiraamat. Tartu: Altex 4. Erne, J. (s.a.). Töö- ja teenuste osutamise lepingute koostamine. http://e-ope.khk.ee/oo/erne_lepingud/tvtuleping_ ja_ksundusleping.html 5. Mägi, J. (2011). Ettevõtluse ja äriplaani koostamise alused. http://www.e-ope.ee/_download/euni_repository/file/2168/Ettevõtlus_2011%20-tekst.pdf 6. Tööinspeksioon Töötervishoid ja tööohutus. http://www.ti.ee/est/avaleht/ 7. Töötervishoiu ja tööohutuse seadus https://www.riigiteataja.ee/akt/106072012060 8. Töötervishoiu ja tööohutuse käsiraamat kutsekoolidele Sotsiaalministeerium, Tallinn 2012 9. Tööseadusandluse alused https://moodle.e-ope.ee/enrol/index.php?id=1240 10. Töölepingu seadus https://www.riigiteataja.ee/akt/122122012030 11. Palgaseadus - https://www.riigiteataja.ee/akt/12869872 12. Asjaajamise alused https://moodle.e-ope.ee/enrol/index.php?id=1307 13. Schumann, S. (2012). Klienditeeninduse alused lihtsas keeles. http://www.innove.ee/UserFiles/Kutseharidus/Kutsehariduse%20programm/HEV/Lihtsa%20keele%20klienditee%20nindus%202.pdf 14. Oja, A. (2005) Klienditeenindus valguses ja varjus. Äripäev 15. Rekkor, S., Eerik, R., Parm, T., Vainu, A. (2013). Teenindamise kunst: toitlustamine. Vastuvõtude korraldamine. Tallinn: Argo.

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
8.	Keel ja kirjandus	6.0	Olga Borodina
Nõuded mooduli alustamiseks	Põhikoolis omandatud või sellele vastavad teadmised ja oskused		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab loetud tekste ning väljendab ennast õppekeeles selgelt ja arusaadavalt nii suuliselt kui ka kirjalikult		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

<p>1. loeb ja mõistab sidumata tekste (tabel, graafik, diagramm), hindab neis esitatud infot, teeb järeldusi ja loob uusi seoseid</p> <p>2. väärtustab lugemist, suhestab loetut iseendaga ja tänapäeva elunähtustega, oma kodukohaga</p> <p>3. tõlgendab ja analüüsib kirjandusteost, seostab seda ajastu ühiskondlike ja kultuuriliste sündmustega</p> <p>4. väljendub selgelt, eesmärgipäraselt ja kirjakeele normile vastavalt nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses</p> <p>5. arutleb teemakohaselt ja põhjendatult loetud, vaadatud või kuulatud teksti põhjal</p> <p>6. koostab eri liiki tekste, kasutades alustekstidena nii teabe- ja ilukirjandustekste kui ka teisi allikaid neid kriitiliselt hinnates</p>	<p>kõneleb arusaadavalt, valib sobiva sõnakasutuse vastavalt suhtlussituatsioonile koostab ja vormistab teksti vastavalt juhendile, järgides kirjutamisel õigekirjareegleid leiab sidumata tekstist vajaliku info ja kasutab saadud teavet eesmärgipäraselt suulises esinemises või enda loodud tekstides koostab etteantud faktide põhjal tabeli või diagrammi</p> <p>kasutab erinevatest infoallikatest saadud teavet enda loodud tekstides ja igapäevaelus, põhjendab infoallika valikut</p> <p>põhjendab oma lugemiseelistusi ja -kogemusi tutvustab loetud kirjandusteose autorit, kirjeldab tegevusaega ja -kohta ning olulisi sündmusi, iseloomustab tegelasi avaldab ja põhjendab oma arvamust, kasutab oma väidete kinnitamiseks tekstinäiteid ja tsitaate</p> <p>arutleb teose probleemide ja väärtushinnangute üle, toob sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust</p> <p>selgitab ja kasutab teksti analüüsimiseks tarvilikke põhimõisteid</p>
--	---

<p>Teemad, alateemad</p>	<p>1. Tähenõuetus (1 kursus) <i>Alamateemad:</i> Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Paronüümid. Fraseoloogia.</p> <p>2. Tekstiõpetus (1 kursus) <i>Alamateemad:</i> Tekstiliigid. Tarbetekstid. Teadustekstid. Teadustekstide vormistamine. Meediatekstid. Ilukirjanduslikud tekstid. Stiil. Suuline ja kirjalik tekst. Plagiaat. Viitamine.</p> <p>3. Vormiõpetus (2 kursus) <i>Alamateemad:</i> Omadussõna võrdlusastmed. Arvsõnad. Asesõnade käänamine. Peakäänete moodustamine</p> <p>4. Õigekiri 1 <i>Alamateemad:</i> Kaashäälikuühendi õigekiri. Sulghäälikute õigekiri. Lik- ja likkus-liide. I ja j. H õigekiri. Algustäheortograafia.</p> <p>5. Võõrsõnad (1 kursus) <i>Alamateemad:</i> Veahtlikud võõrsõnad. Võõrsõnade paigutamine lausesse. Võõrsõnade tunnused. Õigekiri.</p> <p>6. Eesti kirjandus/vene (2 kursus) <i>Alamateemad:</i> Kirjandus alates 20. sajandist</p> <p>7. Õigekiri 2 <i>Alamateemad:</i> Kokku- ja lahkukirjutamine</p>
---------------------------------	--

	<p>8. Häälikuõpetus (1 kursus) <i>Alamteemad:</i> Tähestik. Häälikuline jaotus. Rõhuliide. Häälikuühend. Silp, silbitamine, poolitamine.</p> <p>9. Käänamine (1 kursus) <i>Alamteemad:</i> Käänete nimetused. Käänete järjekord. Käänete lõpud. Ainsus ja mitmus.</p> <p>10. Kirjavahemärgid (2 kursus) <i>Alamteemad:</i> Liht-, koond-, rind- ja põimlause kirjavahemärgid. Lisandi kirjavahemärgid. Otsekõne kirjavahemärgid. Lauselühendi kirjavahemärgid. Kiillause kirjavahemärgid.</p> <p>11. Maailmakirjandus (1 kursus) <i>Alamteemad:</i> Antiikkirjandus. Keskaja kirjandus. Renessanss. Valgustus ja romantism. Realism. Nüüdiskirjandus.</p> <p>12. Lauseliikmed. Lauseliigid (2 kursus) <i>Alamteemad:</i> Alus, öeldis, sihtis, määrus, täiend, öeldistäide. Lihtlause, koondlause, rindlause, põimlause</p>
sh iseseisev töö	Õpilane loeb läbi kõik kohustusliku kirjanduse teosed. Õpilane sooritab järgmised iseseisvad tööd: referaat, arvustus, tarbeteksti kirjutamine
sh praktika	
Õppemeetodid	.Loeng, arutleva loovteksti koostamine, kus põhjendatakse valitud väitega nõustumist või mittenõustumist oma poolt või vastuargumentidega. Loetud tekstist (tekstidest) kokkuvõtva teksti loomine. Meeskonnatöö, ajurünnak, mõttega lugemine, jutustamine, diskussioon, intervjuud, rollimäng jne.
Hindamine	Eristav hindamine
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Kõneleb arusaadavalt, valib sobiva sõnakasutuse vastavalt suhtlussituatsioonile. Mõistab keele rolli, funktsioone ja tähendust ühiskonnale. Oskab ennast tutvustada nii suuliselt kui kirjalikult. Teab ja kasutab keeleõpetuse põhimõisteid (häälik, täishäälik, silp, lisand jne) ning õigekirjutuse põhireegleid, teeb kirjas kergemaid ja mõningaid raskemaid õigekirjavigu. Väljendab loetud teoste kohta suuliselt ja kirjalikult oma arvamust. Põhjendab oma lugemiseelistusi. Suhestab loetut iseendaga. Kasutab poeetika põhimõisteid. Kirjeldab üldjoontes kirjanduse arenguhooni tänapäevani. Nimetab eesti ja maailmakirjanduse olulisemaid esindajad ja teoseid ainekava piires. Tutvustab ainekava piires loetud kirjandusteoste autoreid, kirjeldab tegevusaega ja –kohta ning olulisi sündmusi, iseloomustab tegelasi. Arutleb teose probleemide ja väärtushinnangute üle, argumenteerimisel kasutab loo sündmuste ümberjutustamist. Teab, mis on sünonüümid, antonüümid, homonüümid, paronüümid ja idioomid. Oskab nende kohta näiteid tuua. Kasutab õigekeelsussõnaraamatut: leiab võõrsõnadele tähendusi, seletab lühendeid, moodustab võrdlusastmeid, tüüpsõna järgi käänamisel vajab õpetaja poolset suunamist. Oskab kasutada sünonüümi-, antonüümi- ja

paronüümisõnastikku, seletavat sõnaraamatut. Mõistab suulise ja kirjaliku keelekasutuse erinevusi. Teeb vahet tarbe- ja kunstitekstidel. Tunneb ära kujundliku keelekasutuse. Analüüsib oma ja klassikaaslaste keelekasutust. Nimetab ametliku, teadusliku, ilukirjandusliku, ajakirjandusliku ja argistiili olulisemaid tunnuseid. Annab oma mõtteid kõnes ja kirjas edasi, arvestades eesmärki, adressaati, olukorda, ent seisukohad ei ole alati põhjendatud. Argumenteerimisoskus on rahuldav. Koostab ja vormistab avaldust, elulookirjeldust, ametikirja ja kaaskirja. Sobiva stiili valimine võib valmistada raskusi, vormistus pole alati laitmatu. Refereerib kokkuvõtlikult loetut ja kuulatut, ent teksti põhiidee välja toomine valmistab raskusi. Väljendab teksti põhjal oma arvamust. Leiab sidumata tekstist vajaliku info ja kasutab saadud teavet eesmärgipäraselt suulises esinemises või enda loodud tekstides. Analüüsib sidumata tekste: hindab neis esitatud infot, teeb järeldusi, loob uusi seoseid – ent analüüs on pinnapealne, argumenteerimisoskus nõrk. Koostab etteantud faktide põhjal tabeli või diagrammi. "4" saamise tingimus: Kõneleb arusaadavalt, valib sobiva sõnakasutuse vastavalt suhtlussituatsioonile. Mõistab keele rolli, funktsioone ja tähendust ühiskonnale. Oskab ennast tutvustada nii suuliselt kui kirjalikult. Teab ja kasutab keeleõpetuse põhimõisteteid (häälik, täishäälik, silp, lisand jne) ja õigekirjutuse põhiregleid, teeb kirjas kergemaid õigekirjavigu. Teab, mis on sünonüümid, antonüümid, homonüümid, paronüümid ja idioomid. Oskab nende kohta näiteid tuua. Kasutab õigekeelsussõnaraamatut: leiab võõrsõnadele tähendusi, seletab lühendeid, moodustab võrdlusastmeid, kääneb tüüpsõna järgi. Oskab kasutada sünonüümi-, antonüümi- ja paronüümisõnastikku, seletavat sõnaraamatut. Mõistab suulise ja kirjaliku keelekasutuse erinevusi. Eristab eri tekstitüüpe, tunneb ära kujundliku keelekasutuse. Analüüsib oma ja klassikaaslaste keelekasutust. Analüüsib erinevate tekstide eesmärke. Nimetab ametliku, teadusliku, ilukirjandusliku, ajakirjandusliku ja argistiili tunnuseid. Põhjendab oma mõtteid ja seisukohti. Argumenteerimisoskus on hea. Koostab ja vormistab eri liiki tekste mõne üksiku eksimusega. Leiab sidumata tekstist vajaliku info ja kasutab saadud teavet eesmärgipäraselt suulises esinemises või enda loodud tekstides. Analüüsib sidumata tekste: hindab neis esitatud infot kriitiliselt, teeb järeldusi, loob uusi seoseid – argumenteerimisoskus on hea. Koostab tabeli või diagrammi vastavalt juhendile. Väljendab loetud teoste kohta suuliselt ja kirjalikult oma arvamust. Põhjendab oma lugemiseelistusi. Suhestab loetut iseendaga, tänapäeva elunähtustega ja oma kodukohaga. Kasutab poetika põhimõisteteid. Iseloomustab kirjanduse põhivoolusid ning nimetab tuntumaid esindajaid. Nimetab eesti ja maailmakirjanduse olulisemaid esindajad ja teoseid. Iseloomustab ainekava piires loetud kirjandusteoste autoreid, kirjeldab tegevusaega ja –kohta ning olulisi sündmusi; iseloomustab, analüüsib ja võrdleb tegelasi kirjandusteose raames. Arutleb teose probleemide ja väärtushinnangute üle, kasutab oma väidete kinnitamiseks tekstinäiteid. Refereerib kokkuvõtlikult loetut ja kuulatut. Toob välja teksti põhiidee. Analüüsib teksti ning teeb järeldusi ja loob seoseid varemloetuga. "5" saamise tingimus: Kõneleb arusaadavalt, valib sobiva sõnakasutuse vastavalt suhtlussituatsioonile. Mõistab keele rolli, funktsioone ja

tähendust ühiskonnale. Oskab ennast tutvustada nii suuliselt kui kirjalikult Teab ja järgib keeleõpetuse põhimõisteid (häälik, täishäälik, silp, lisand jne) ja õigekirjutuse põhireegleid.

Teab, mis on sünonüümid, antonüümid, homonüümid, paronüümid ja idioomid. Oskab nende kohta näiteid tuua.

Kasutab õigekeelsussõnaraamatut: leiab võõrsõnadele tähendusi, seletab lühendeid, moodustab võrdlusastmeid, kääneb tüüpsõna järgi. Kasutab õigekeelsussõnaraamatut enda kontrollimiseks, nii kontrolltööde, eksamite sooritamisel kui ka igapäevases elus. Kasutab aktiivselt ka teisi keelekäsiraamatuid, sõnaraamatuid ja keeleveebi. Mõistab suulise ja kirjaliku keelekasutuse erinevusi. Eristab eri tekstitüüpe, tunneb ära kujundliku keelekasutuse. Analüüsib erinevate tekstide eesmärke ja vormi.

Oskab tekstikatkendi järgi öelda, kes on selle adressaat. Nimetab ametliku, teadusliku, ilukirjandusliku, ajakirjandusliku ja argistiili tunnuseid ning toob tekstikatkendi põhjal nende kohta näiteid.

Põhjab oma mõtteid ja seisukohti, toob näiteid. Analüüsib probleemi erinevatest vaatenurkadest. Argumenteerimisoskus on suurepärase.

Koostab ja vormistab eri liiki tekste nii käsikirjalisel kui elektroonilisel.

Refereerib kokkuvõtlikult loetut ja kuulutat. Toob välja teksti põhiidee. Analüüsib teksti ning teeb järeldusi ja loob seoseid varemloetuga.

Kasutab saadud infot oma tekstides ja igapäevaelus. Leiab sidumata tekstist vajaliku info ja kasutab saadud teavet eesmärgipäraselt suulises esinemises või enda loodud tekstides.

Analüüsib sidumata tekste: hindab neis esitatud infot kriitiliselt, teeb järeldusi, loob seoseid varem õpituga. Koostab tabeli või diagrammi vastavalt juhendile. Kasutab sidumata tekste referaatide koostamisel ja igapäevases elus. Väljendab loetud teoste kohta suuliselt ja kirjalikult oma arvamust. Põhjab oma lugemiseelistusi. Suhestab loetut iseendaga, tänapäeva elunähtustega, oma kodukohaga ja varem loetuga.

Orienteerub poeetika põhimõistetes ning kasutab neid nii suulises kui ka kirjalikus keelekasutuses. Analüüsib ja võrdleb erinevaid kirjanduse põhivoolusid. Nimetab ajastule iseloomulikumaid teoseid. Nimetab eesti ja maailmakirjanduse olulisemaid esindajad ja teoseid ning iseloomustab neid.

Võrdleb ainekava piires loetud kirjandusteoseid, kirjeldab kirjandusteoste tegevusaega ja –kohta, olulisi sündmusi; iseloomustab, analüüsib ja võrdleb erinevate kirjandusteoste tegelasi omavahel.

Arutleb teose probleemide ja väärtushinnangute, kasutab oma väidete kinnitamiseks tekstinäiteid ja tsitaate kirjandusteostest.

<p>sh kokkuvõtva hinde kujunemine</p>	<p>Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendaris määratud perioodi hinnete põhjal . Eeldused moodulihinde kujunemiseks on osavõtt õppetööst ja protsessihinded, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut.</p>
<p>sh hindamismeetodid</p>	<p>Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendaris määratud perioodi hinnete põhjal . Eeldused moodulihinde kujunemiseks on osavõtt õppetööst ja protsessihinded, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut.</p>

Õppematerjalid	Kraut, Liivaste, Tarvo. Eesti õigekeel. Tallinn, 2000. Kilgi, Maanso. Keeleviit. Tallinn, 2004. Riismaa, Rätsep, Õunapuu. Eelmise sajandi eesti kirjandus. Tallinn, 2006. Rebane. Maailmakirjandus. Tallinn, 2004. Rebane. Eesti kirjandus. Tallinn, 2004.
-----------------------	--

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
9.	Kunstiained	1.5	Svetlana Gumenyuk
Nõuded mooduli alustamiseks	Põhikoolis omandatud või sellele vastavad kunsti ja muusika valdkonna teadmised		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane kasutab kunstialaseid teadmisi ja kogemusi oma elukvaliteedi tõstmiseks ja isiksuse arendamiseks.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
<p>1. 4) kasutab kunsti ja muusikat elukvaliteedi tõstmiseks ja isiksuse arendamiseks</p> <p>2. 1) eristab näidete alusel kunstiliike ja muusikažanreid</p> <p>3. 5) väljendab ennast läbi loomingulise tegevuse</p> <p>4. 3) analüüsib oma suhet kultuuriga ja loomingulisust läbi vahetu kogemuse</p> <p>5. 2) tunneb maailma ning Eesti kunsti ja muusika olulisi teoseid ning seostab neid ajalooga</p>	<p>võrdleb näidete alusel erinevaid kunstiliike ja muusikažanreid</p> <p>määrab kunsti- ja muusikakultuuri ajastuid ajateljel</p> <p>tutvustab Eesti kunsti ja muusika eripära ja tähtteoseid</p> <p>uurib ja kirjeldab kunsti- ja muusikateoste ajaloolist ja kultuuriloolist tausta</p> <p>koostab oma Eesti lemmikteostest virtuaalse kogu (3 kunstiteost + 3 muusikateost), asetab valitud teosed ja nende autorid "suuremasse pilti", analüüsides nende suhet vastava ajastu ja teiste autoritega ning esitleb seda</p> <p>kirjeldab kogetud kunsti- ja muusikaelamust ja /või omaloomingu eelistusi</p> <p>mõistab ja esitleb ühte enda jaoks tähendusrikast muusika- või kunstiteost ja põhjendab oma valikut, kirjeldades selle emotsionaalset mõju endale</p>		
Teemad, alateemad	1. Kunstiõpetus		

Alamteemad: Kunstiliigid ja üldmõisted; Eesti rahvakultuur: ornament, ehted, riietus. Laulupidude traditsiooni algus. Rahvalooming. Rahvapillid. Lavamuusika. Koorimuusika. Muusikafestivalid. Kehakunst (graffiti, häppening, installatsioon, fotokunst, videokunst, performance, netikunst); Tänapäevane muusikamaastik; Rahvakunst ja –muusika kui identiteedi kujundaja. Uuendused maalikunsti; Seosed nüüdiskunstiga; Ülevaade ajastu muusikastiilidest ja kunstivooludest (impressionism, ekspressionism, juugend, modernismi ja postmodernismi võrdlus). Olulisemad heliloojad. Arhitektuuri põhitunnuste tuletamine antiikkultuurist; Instrumentaalmuusika areng; soololaul, programmiline muusika, rahvuslikkus, lavamuusika (ooper, ballett) Arhitektuuri põhitunnuste tuletamine antiikkultuurist; Instrumentaalmuusika areng; soololaul, programmiline muusika, rahvuslikkus, lavamuusika (ooper, ballett) Uuenenud inimese maailmapilt, trükipressi leiutamine; Arhitektuur; Itaalia kõrgrenessansi maalikunstnikud: (Leonardo da Vinci, Raffael, Michelangelo); Polüfoonilise muusika areng, ilmalik laul; Barokkarhitektuur, näited Eestis; Õukonnamuusika, uued muusikažanrid; Arhitektuuri põhitunnuste tuletamine antiikkultuurist; Instrumentaalmuusika areng; Soololaul, programmiline muusika, rahvuslikkus. Vana -Kreeka, Vana-Rooma, Egiptus; Muusika roll vanadel kultuurrahvastel; Ajastute kultuurilooline taust; Gooti stiil. Gooti arhitektuuri tunnused; Tallinna vanalinn; Eesti kirikud; Mitmehäälsuse ja noodikirja kujunemine. Ürgaja ja Egiptuse kunst

2. Muusikaõpetus

	<p><i>Alamteemad:</i> Kunstiliigid ja üldmõisted; Eesti rahvakultuur: ornament, ehted, riietus. Laulupidude traditsiooni algus. Rahvalooming. Rahvapillid. Lavamuusika. Koorimuusika. Muusikafestivalid. Kehakunst (graffiti, häppening, installatsioon, fotokunst, videokunst, performance, netikunst); Tänapäevane muusikamaastik; Rahvakunst ja –muusika kui identiteedi kujundaja. Uuendused maalikunstis; Seosed nüüdiskunstiga; Ülevaade ajastu muusikastiilidest ja kunstivooludest (impressionism, ekspressionism, juugend, modernismi ja postmodernismi võrdlus). Olulisemad heliloojad. Arhitektuuri põhitunnuste tuletamine antiikkultuurist; Instrumentaalmuusika areng; soololaul, programmiline muusika, rahvuslikkus, lavamuusika (ooper, ballett) Arhitektuuri põhitunnuste tuletamine antiikkultuurist; Instrumentaalmuusika areng; soololaul, programmiline muusika, rahvuslikkus, lavamuusika (ooper, ballett) Uuenenud inimese maailmapilt, trükipressi leiutamine; Arhitektuur; Itaalia kõrgrenessansi maalikunstnikud: (Leonardo da Vinci, Raffael, Michelangelo); Polüfoonilise muusika areng, ilmalik laul; Barokkarhitektuur, näited Eestis; Õukonnamuusika, uued muusikažanrid; Arhitektuuri põhitunnuste tuletamine antiikkultuurist; Instrumentaalmuusika areng; Soololaul, programmiline muusika, rahvuslikkus. Vana -Kreeka, Vana-Rooma, Egiptus; Muusika roll vanadel kultuurirahvastel; Ajastute kultuurilooline taust; Gooti stiil. Gooti arhitektuuri tunnused; Tallinna vanalinn; Eesti kirikud; Mitmehäälsuse ja noodikirja kujunemine. Ürgaja ja Egiptuse kunst</p>
sh iseseisev töö	<p>Iseseisva töö eesmärgiks on arendada planeerimisoskust ja oma õppeprotsessi korraldamist ning arendada loovat mõtlemist, analüüsi- ja tähelepanuvõimet, üksikasjade märkamisoskust.</p> <p>Iseseisva töö teemad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Etteantud teema analüüs ja analüüsi esitlus 2. Kontserdiarvustus ja näitusearvustus (näitustepäevik). <p>Õppekäigud vahetu kultuurielamuse saamise eesmärgil (valikuliselt: ateljee, muuseum, kontsert, etendus, näitus, linnakeskkond, virtuaalkeskkond)</p>
sh praktika	
Õppemeetodid	<p>Loeng, Vestlus, Arutlus/analüüs õppekäigu põhjal, Kokkuvõtva teksti loomine loetu põhjal, Diskussioon kuulnud helindite või vaadeldud kunstiteoste põhjal. Laulmine. Rühmatöö kaasõpilaste esitluste analüütiliseks aruteluks, Paaristöö</p>
Hindamine	Mitteeristav hindamine
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendaris määratud protsessihinnete, arvestustööde, kontserdiarvustuse ning näitusearvustuse põhjal, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut.
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendaris määratud protsessihinnete, arvestustööde, kontserdiarvustuse ning näitusearvustuse põhjal, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut.

sh hindamismeetodid	Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendaris määratud protsessihinnete, arvestustööde, kontserdiarvustuse ning näitusearvustuse põhjal, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut.
Õppematerjalid	<p>Muusikaõpik gümnaasiumile, I osa, 2008. Toomas Siitan, Anu Sepp</p> <p>Muusikaõpik gümnaasiumile, II osa. 19.sajandi muusika. Eesti muusika kujunemine, 2012. Igor Garšnek, Talve Särg, Anu Sepp.</p> <p>Muusikaajalugu gümnaasiumile. Konspekt I, 2003. Maris Kaldaru.</p> <p>Muusikaajalugu gümnaasiumile, konspekt II. Romantism 20.Sajand, AS BIT, 2004. M. Kaldaru</p> <p>Multimeedialeksikon „Eesti muusika“.</p> <p>Kunst. Kaljujoonistest Kaasaegse Kunstini, 2010, Ann Kitsnik, Tiina Kanarbik, Kalle Klein, Krista Mits</p> <p>Üldine kunstiajalugu, 2007, Voldemar Vaga</p> <p>Ilu ajalugu, 2006, Umberto Eco</p> <p>Kunstikultuuri ajalugu 10. Klassile, 2003, Jaak Kangilaski</p> <p>Kunstikultuuri ajalugu 11. Klassile, 2010, Jaak Kangilaski</p> <p>Kunstikultuuri ajalugu 12. Klassile, 2010, Jaak Kangilaski</p> <p>Arhitektuuri ajalugu antiikajast tänapäevani, 2006, Jan Gypel</p> <p>Tice Art 1010 https://www.youtube.com/watch?v=A_8yPgC9zQc&list=PLWfGc2cM2fVrtStCxeu6fuv6LSxlTorGR</p> <p>Art history Basic https://www.khanacademy.org/humanities/art-history/art-history-basics</p> <p>Roman Archidecture(HSAR 252) Professor Kleiner https://www.youtube.com/watch?v=qd3MJPHaotQ&list=PLBCB3059E45654BCE</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
10.	Loodusained	6.0	Jelena Vill
Nõuded mooduli alustamiseks	Põhikoolis omandatud või sellele vastavad teadmised ja oskused		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omab loodusteaduslikku maailmapilti, väärtustab ja järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

<p>1. 1) mõistab loodusainete omavahelisi seoseid ja eripära, saab aru mudelite tähtsusest reaalsete objektide kirjeldamisel</p> <p>2. 2) mõtestab ja kasutab loodusainetes omandatud teadmisi keskkonnas toimuvate nähtuste selgitamisel</p> <p>3. 3) mõistab teaduse ja tehnoloogia saavutuste mõju looduskeskkonnale ja inimesele, saab aru ümbritseva keskkonna mõjust inimese tervisele ja väärtustamisel ning igapäevaelu probleemide lahendamisel</p> <p>4. 4) leiab iseseisvalt usaldusväärset loodusteaduslikku informatsiooni ja kasutab seda erinevate ülesannete lahendamisel</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab maa sfääre kui süsteeme ja nendega seotud mudeleid • kirjeldab maa evolutsioonilist arengut, elus- ja eluta looduse tunnuseid • kirjeldab abiootiliste tegurite toimet organismidevahelisi suhteid ja looduses toimivaid aineringe • kirjeldab organismide ehitust, aine- ja energiavahetust, paljunemist ja arengut (eristab rakutüüpe) • iseloomustab inimese keemilist koostist ja mõistab pärandumise seaduspärasusi • kirjeldab mehaanika nähtusi ja kasutades selleks õigeid füüsikalisi suurusi ja mõisteid • kirjeldab korrektsete mõistete ja füüsikaliste suurustega elektromagnetismi nähtusi ja nendevahelisi seoseid • iseloomustab soojusenergia muutmise viise, nähtusi, seaduspärasusi • kirjeldab õigete füüsikaliste suurustega ja mõistetega valguse tekkimise, levimise ja kadumise nähtusi • kirjeldab tähtsamaid mikromaailma mudeleid, tuumareaktsioone ning radioaktiivsust • kasutab keemiliste elementide perioodilisustabelit ja ühendite molekulaarmudeleid mikromaailma kirjeldamisel ja ainete omaduste selgitamisel • selgitab evolutsiooni kulgu ning seostab protsesse looduses nähtavaga
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>1. Universum ja selle kujunemine(Bioloogia 2)</p> <p><i>Alamteemad:</i> Astronoomia ajalooline ülevaade. Maa ja taevas. Varjutused. Päikesesüsteem ja selle objektid. Galaktikad. (Füüsika) Evolutsiooniteooriate põhiseisukohad. Eri seisukohad elu päritolust Maal. Loodusliku valiku vormid ja tulemused. Makro- ja mikroevolutsioon (Bioloogia)</p> <p>2. Aatomi ja molekuli ehitus ja mudelid (Keemia 1)</p> <p><i>Alamteemad:</i> Keemilised elemendid Maal. Keemiline side. Anorgaanilised aineklassid. Metallid ja mittemetallid. Süsiniku aatomi olekud molekulis. Süsinikuühendite nimetamise põhimõtted. Struktuurivalemid. Küllastunud süsivesinikud. Halogeeniühendid. Küllastumata süsivesinikud. Arenid. Karbonüülühendid ja karboksüülhapped. Süsivesinikud ja nende derivaadid looduses ja tööstuses (tutvustavalt). (Keemia)</p> <p>3. Kehad. Nende mõõtmed, mõõtühikute süsteemid ja teisendamised (Füüsika 1)</p> <p><i>Alamteemad:</i> Liikumine ja selle mõõtmine. Liikumisgraafikud. Newtoni seadused. Võimsus, töö ja energia (Füüsika)</p>

4. Keemilised elemendid Maal(Keemia). 1

Alamteemad: Keemilised elemendid Maal.

5. Mikromaailm ja aineehitus 2 (Füüsika 2)

Alamteemad: Mikro- ja makromaailm. Rõhk ja temperatuur. Ideaalne gaas. Protsessid gaasides. Soojusmasinad. Nüüdisaegsed aatomimudelid. Alfa-, beta- ja gammakiirgus. Tuumareaktsioonid ja rakendused. Radioaktiivsus. Elektriväli ja magnetväli. Elektrivälja tugevus ja magnetinduktsioon. Elektrivool ja voolutugevus. Voolutugevus, pinge, takistus, Ohmi seadus osa vooluringi kohta, takistite jada- ja rööpühendus, ülijuhtivus. Elektromagnetvälja levimine elektromagnetlainena. Laine- ja kvantoptika põhimõisted ja nähtused. Laine- ja kvantoptika rakendused (Füüsika)

6. Maa kui süsteem (Loodusgeograafia 1)

Alamteemad: Maa süsteemid. Maa teke ja areng. Maa siseehitus (Maa kihiline ehitus, Laamtektoonika, Vulkanism ja maavärinad). Kliima (Kliimatekke tegurid, Kliimamuutused). Vee jaotumine Maal (Vee jaotumine Maal ja veeringe, Hoovuste, loodete ja liustike mõju). Mullastik (Mulla teke ja koostis, Muldade degradeerumine ja kaitse) Loodusgeograafia

7. Organismide ehitus ja talitus.(Bioloogia 2)

Alamteemad: Organismide keemiline koostis. Biomolekulide tähtsus eluslooduses. Toiduainete toiteväärtus, lisaained ning tervislikkuse seos koostisega. Organismide energiavajadus Rakkude ehitus ja talitus. Organismide aine- ja energiavahetus. Paljunemine ja areng. Pärilikkus. Inimene kui tervikorganism. Geen- ja biotehnoloogia. Transgeensed organismid. Nakkushaigused ja nende vältimine. (Bioloogia)

8. Mikromaailm ja aineehitus 1(Füüsika 1)

Alamteemad: Mikro- ja makromaailm. Rõhk ja temperatuur. Ideaalne gaas. Protsessid gaasides. Soojusmasinad. Nüüdisaegsed aatomimudelid. Alfa-, beta- ja gammakiirgus. Tuumareaktsioonid ja rakendused. Radioaktiivsus. Elektriväli ja magnetväli. Elektrivälja tugevus ja magnetinduktsioon. Elektrivool ja voolutugevus. Voolutugevus, pinge, takistus, Ohmi seadus osa vooluringi kohta, takistite jada- ja rööpühendus, ülijuhtivus. Elektromagnetvälja levimine elektromagnetlainena. Laine- ja kvantoptika põhimõisted ja nähtused. Laine- ja kvantoptika rakendused (Füüsika)

sh iseseisev töö	<p>LOODUSTEADUSTE RAKENDUSED MUUTUVAS MAAILMAS (füüsika 10h, keemia 4h, bioloogia 6h, KOKKU 20h)</p> <p>ÕV: Kirjeldab loodusteaduste ning tehnoloogia rakendusi ja arengu positiivseid ja negatiivseid külge, toob näiteid loodusteaduste tehnoloogia ja ühiskonna vahelistest seostest</p> <p>Uurimustöö koos esitlusega (kirjeldab loodusteaduste ning tehnoloogia vähemalt 3 rakendust ning käsitleb nende rakenduste positiivseid ja negatiivseid aspekte, esitab oma uurimustöö tulemusi klassis)</p>
sh praktika	
Õppemeetodid	Loeng, rühmatöö, ajurünnak, mõttega lugemine, probleemülesanne, juhtumi uurimine, uurimustöö
Hindamine	Eristav hindamine
sh hindekriteeriumid	<p>"3" saamise tingimus: Nimetab Maa sfäärid, loetleb kliimat kujundavaid tegureid, kirjeldab valitud loodusnähtust, toob näiteid taastuvatest ja taastumatutest loodusvaradest. Nimetab põhilisi kliimatekke tegureid, selgitab nende mõju kliimale. Kirjeldab vee jaotumist Maal. Selgitab millest ja kuidas muld tekib, toob näiteid mulla koostisosade ja funktsioonide kohta. Kirjeldab Päikesesüsteemi tekke mudelit ja selle kaasaegset olemust, nimetab astronoomia vaatlusvahendeid (vähemalt 2). Kirjeldab Päikesesüsteemi ja selle objekte (vähemalt 4) ja nimetab planeedid õiges järjekorras. Kirjeldab Darwini evolutsioonikäsitlust; toob näiteid loodusteaduslike uuringute kohta, mis tõestavad bioevolutsiooni. Teisendab ainekavas sisalduvaid SI mõõtühikuid, kasutab (vähemalt 4) eesliiteid. Eristab ühtlast sirgjoonelist liikumist ühtlaselt kiirenevast/aeglustuvast sirgjoonelisest liikumisest, eristab nende graafikuid, lahendab lihtsamaid ülesandeid konspekti abil. Nimetab liikumise tekkimise põhjusi, sõnastab Newtoni I, II ja III, kirjeldab erinevate jõudude liigid, lahendab lihtsamaid ülesandeid konspekti abil. Võrdleb elus- ja eluta looduse tunnuseid ning eristab elusloodusele ainuomaseid tunnuseid. Kirjeldab ja nimetab elus- ja eluta looduse keemilist koostist. Nimetab rakuteooria põhiseisukohti (3) Selgitab rakutuuma ja kromosoomide osa raku elutegevuses. Tunneb loomaraku peamisi organelle joonistel. Kirjeldab plastiidide, vakuoolide ja rakukesta ülesandeid taime elutegevuses. Kirjeldab fotosünteesi toimumisprotsessi, nimetades fotosünteesi lähteaineid ja saadusi. Nimetab ja toob näiteid mittesugulise paljunemise vormide kohta eri organismirühmadel. Kirjeldab raku muutusi rakutsükli eri faasides. Kirjeldab pärilikkuse ja keskkonnategurite osa organismi tunnuste kujunemisel. Kirjeldab geneetilise koodi omadusi (vähemalt 2). Nimetab geenitehnoloogia rakendamise kaasnevaid teaduslikke, seadusandlikke, majanduslikke ja eetilisi probleeme. Seostab AIDSi haigestumist HIVi organismisisese toimega. Võrdleb viirus- ja bakterhaigustesse nakatumist, organismisisest toimet ja ravivõimalusi ning väärtustab tervislikke eluviise, et vältida nakatumist. Toob näiteid viiruste ja bakterite geenitehnoloogiliste rakenduste kohta. Kirjeldab aine ehitust molekulaartasemel, kirjeldab aine mikro- ja makroparameetreid (vähemalt 3), teisendab temperatuuri (vähemalt 2 skaala kasutades), lahendab lihtsamaid ülesandeid konspekti abil. Nimetab ideaalgaasi mudeli olulisi tunnuseid, kirjeldab isoprotsesse ja nende graafikuid, lahendab lihtsamaid ülesandeid konspekti abil. Kirjeldab nüüdisaegset aatomimudelit, radioaktiivsust, tähtsamaid tuumareaktsioone ja tuumareaktorite üldist tööpõhimõtet, nimetab vähemalt 3 tuumafüüsika rakendust. Seletab elektrivoolu</p>

tekkemehhanismi mikrotasemel, arvutab voolutugevust. Seletab elektrivälja ja magnetvälja tekkimise põhjusi, eristab elektrivälja ja magnetvälja kirjeldavaid suurusi ja omadusi, kirjeldab elektromagnetvälja levimist elektromagnetlainena, lahendab lihtsamaid ülesandeid konspekti abil. Kirjeldab alalisvoolu, pinget, voolutugevuse, takistuse ja võimsuse mõistet, sõnastab Ohmi seadust vooluringi osa kohta, eristab elektrivoolu kokkuleppelist suunda, eristab jada- ja rööpühendust skeemi järgi, lahendab lihtsamaid ülesandeid valemite tabeli kasutades. Selgitab elektronskeemide põhjal elementide aatomiehitust (esimese nelja perioodi piires) ja teeb nende põhjal järeldusi. Selgitab tüüpiliste näidete varal kovalentse, ioonilise, metallilise ja vesiniksideme olemust. Kirjeldab metallide ja mittemetallide füüsikalisi omadusi. Nimetab õpitud metallide keemilisi omadusi vastava elemendi asukohaga perioodilisustabelis ja pingereas, koostab vastavaid reaktsioonivõrrandeid kasutades abimaterjale. Rakendab süstemaatilise nomenklatuuri põhimõtteid lihtsaimate süsivesinike korral (koostab valemi põhjal nimetuse ja nimetuse põhjal struktuurivalemi). Toob lihtsamaid näiteid õpitud ühendiklasside (halogeenühendid, alkoholid, küllastumata süsivesinikud, karbonüülühendid ja karboksüülhapped) kohta struktuurivalemite kujul "4" saamise tingimus: Kirjeldab korrektsete mõistete abil loodusnähtusi, Maa geoloogilist arengut, sfääre, erinevaid taastuvaid ja taastumatuid loodusvarasid, nimetab loodus- ja sotsiaalkeskkonna omavahelisi seoseid. Määratleb ja märgib kaardile tuginedes kliimatüüpe. Toob omapoolseid näiteid kodukohast Selgitab liustike tähtsust veeringes ja kliima kujundamises ning toob omapoolseid näiteid nii oma kodukohaga kui maailmaga seotult. Selgitab millest ja kuidas muld tekib, toob näiteid mulla koostisosade ja funktsioonide kohta, kuid esineb väiksemaid vigu ja ebatäpsusi. Kirjeldab mullaprofiili ja seostab neid geograafilise asukoha iseärasustega. Kirjeldab Päikesesüsteemi tekke mudelit ja võrdleb kaasaegseid teooriad ning nimetab astronoomia vaatlusvahendeid (vähemalt 4), seletab kvalitatiivselt süsteemiga Päike-Maa-Kuu seotud nähtusi: aastaegade vaheldumist, Kuu faase, varjutusi. Kirjeldab Päikesesüsteemi ja selle objekte (vähemalt 6) ja nimetab planeedid õiges järjekorras. Nimetab ja hindab erinevaid seisukohti elu päritolu kohta Maal, kirjeldab bioevolutsiooni etappe ja olelusvõitlust ning nende vorme. Kirjeldab ja võrdleb loodusliku valiku vorme, nende toimumise tingimusi ja tulemusi. Teisendab ainekavas sisalduvaid SI mõõtühikuid, kasutab (vähemalt 6) eesliiteid. Eristab ühtlast sirgjoonelist liikumist ühtlaselt kiirenevast/aeglustuvast sirgjoonelisest liikumisest, toob näiteid, eristab nende graafikuid, lahendab lihtsamaid ülesandeid. Kirjeldab liikumise tekkimise põhjusi, sõnastab Newtoni I, II ja III, toob näiteid, kirjeldab erinevate jõudude liigid lahendab lihtsamaid ülesandeid. Võrdleb elus- ja eluta looduse keemilist koostist, kirjeldab ja seostab vee omadusi organismide talitlusega, kirjeldab peamiste kationide ja anioonide tähtsust organismide ehituses ning talitluses. Võrdleb ainete aktiivset ja passiivset transporti läbi rakumembraani Kirjeldab loomaraku osade ehitust. Eristab loomaraku peamisi koostisosi mikrofotodel ja joonistel. Võrdleb looma-, taime- ja seeneraku ehitust ning eristab joonistel. Võrdleb fotosünteesi valgus- ja pimedusstaadiumi. Võrdleb mehe ja naise sugurakkude arengut. Kirjeldab kehavälisest ja kehasisest viljastumist eri loomarühmadel. Võrdleb sugulise ja mittesugulise paljunemise tulemust ning olulisust.

Võrdleb DNA ja RNA sünteesi kulgu ning tulemusi. Kirjeldab geneetilise koodi omadusi (vähemalt 4) ning nende avaldumist valgusünteesis. Selgitab valgusünteesi üldist kulgu. Võrdleb viirus- ja bakterhaigustesse nakatumist, organismisest toimet ja ravivõimalusi ning väärtustab tervislikke eluviise, et vältida nakatumist. Toob näiteid viiruste ja bakterite geenitehnoloogiliste rakenduste kohta. Kirjeldab aine ehitust ja võrdleb selle koostisosad ning toob näiteid. Kirjeldab aine mikro- ja makroparameetreid (vähemalt 4), teisendab temperatuuri (vähemalt 3 skaala kasutades), lahendab lihtsamaid ülesandeid. Nimetab mudeli ideaalgaas olulisi tunnuseid, kirjeldab isoprotsesse ja määrab graafikutelt isoprotsesside parameetreid, lahendab lihtsamaid ülesandeid. Kirjeldab nüüdisaegset aatomimudelit, koostab lihtsamaid tuumareaktsioone, kasutab õigesti radioaktiivsuse mõistet, seletab tuumareaktorite üldist tööpõhimõtet ning tuumaenergeetika eeliseid, nimetab ioniseeriva kiirguse liike. Seletab elektrivälja ja magnetvälja tekkimise põhjusi, eristab elektrivälja ja magnetvälja kirjeldavaid suurusi ja omadusi, kirjeldab elektromagnetvälja levimist elektromagnetlainena, lahendab ülesandeid. Kirjeldab alalisvoolu, pinget, voolutugevuse, takistuse, eritakistuse ja võimsuse mõistet, sõnastab Ohmi seadust vooluringi osa kohta, eristab elektrivoolu kokkuleppelist suunda, eristab jada- ja rööpühendust, lahendab lihtsamaid ülesandeid. Selgitab elektronskeemide põhjal elementide aatomiehitust (A- ja B-rühmade piires) ja teeb nende põhjal järeldusi. Seostab A-rühmade elementide metalliliste ja mittemetalliliste omaduste (elektronegatiivsuse) muutumist perioodilisustabelis aatomiehituse muutumisega. Võrdleb metallide ja mittemetallide füüsikalisi omadusi. Seostab tuntumate metallide ja mittemetallide ning nende tüüpühendite keemilisi omadusi vastava elemendi asukohaga perioodilisustabelis, metallide korral ka asukohaga pingereas. Kasutab erinevaid molekuli kujutamise viise (lihtsustatud struktuurivalem, tasapinnaline ehk klassikaline struktuurivalem, molekuli graafiline kujutis). Määrab molekuli struktuuri põhjal aine kuuluvuse (õpitud aineklasside piires) Kirjeldab molekuli struktuuri vaatluse põhjal aine üldisi füüsikalisi omadusi (suhtelist lahustuvust ja keemistemperatuuri). Selgitab alkoholijoobega seotud keemilisi protsesse ja nähtusi ning sellest põhjustatud sotsiaalseid probleeme. Selgitab halogeeniühendite, fenoolide jt saasteainete toimet keskkonnale ning inimesele.

"5" saamise tingimus: Selgitab loodusainete omavahelisi seoseid, kirjeldab korrektsete mõistete abil loodusnähtusi, Maa geoloogilist arengut, Maa sfääre, võrdleb taastuvaid ja taastumatuid loodusvarasid, kirjeldab loodus- ja sotsiaalkeskkonna omavahelisi seoseid ja probleeme, pakub välja lahendusi. Määratleb ja märgib kaardile tuginedes kliimatüüpe. Toob omapoolseid näiteid kodukohast ja maailmast. Iseloomustab vee jaotumust Maal. Seletab joonise abiga veeringe lülisid. Selgitab hoovuste teket ja liikumise seaduspära maailmameres ning rolli kliima kujunemises. Selgitab millest ja kuidas muld tekib, toob näiteid mulla koostisosade ja funktsioonide kohta, kuid esineb väiksemaid vigu ja ebatäpsusi. Kirjeldab mullaprofiili ja seostab neid geograafilise asukoha iseärasustega.

Nimetab erinevaid muldade kahjustamise põhjuseid ja tagajärgi (vähemalt 6), toob vähemalt 3 näidet ja pakub lahendusi. Kirjeldab Päikesesüsteemi tekke mudelit ja võrdleb kaasaegseid teooriad ning nimetab ja võrdleb astronoomia vaatlusvahendeid (vähemalt 6), seletab kvalitatiivselt süsteemiga Päike-Maa-Kuu seotud nähtusi: aastaegade

vaheldumist, Kuu faase, varjutusi. Kirjeldab ja võrdleb Päikesesüsteemi ja selle objekte (vähemalt 8) ja nimetab planeedid õiges järjekorras, kirjeldab Päikese ja teiste tähtede keemilist koostist ja ehitust. Iseloomustab ning hindab eri tegurite osa uute liikide tekkes ning kirjeldab evolutsioonilise mitmekesisustumise, täiustumise ja väljasuremise tekkemehhanisme ning avaldumismorme. Kirjeldab ja võrdleb mikro- ja makroevolutsiooni ning hindab bioloogiliste ja sotsiaalsete tegurite osa nüüdisinimese evolutsioonis. Teisendab ainekavas sisalduvaid SI mõõtühikuid, kasutab (vähemalt 8) eesliiteid. Võrdleb ühtlast sirgjoonelist liikumist ja ühtlaselt kiirenevast /aeglustuvast sirgjoonelist liikumist, toob näiteid, eristab nende graafikuid, lahendab probleemülesandeid. Kasutab ning teisendab dünaamikat iseloomustavaid põhisuurusi ja nendevahelisi seoseid, lahendab lihtsamaid dünaamika ülesandeid. Eristab jõu, massi ja keha kaalu mõisteid. Kirjeldab liikumise tekkimise põhjusi, sõnastab ja seletab Newtoni I, II ja III, kirjeldab erinevate jõudude liigid toob näiteid, lahendab probleemülesandeid. Kirjeldab ja seostab süsivesikute, lipiidide ja valkude ehitust nende ülesannetega, võrdleb DNA ja RNA ehitust ning ülesandeid. Demonstreerib elus- ja eluta looduse ühtset päritolu, leiab põhjusi, miks elu tekkis ja arenes esmalt veekeskkonnas. Seletab vee, mineraalainete ja biomolekulide osa tervislikus toitumises. Nimetab rakuteooria põhiseisukohti (6) ja selle olulisust eluslooduse ühtsuse mõistmisel. Koostab skemaatilisi jooniseid ja mõistekaarte raku koostisosade omavahelistest talitluslikest seostest. Võrdleb looma-, taime- ja seeneraku ehitust ning eristab neid nähtuna mikropreparaatidel, mikrofotodel ja joonistel. Koostab ja analüüsib skemaatilisi jooniseid ja mõistekaarte fotosünteesi toimumise kohta ning võrdleb fotosünteesi ja taimede hingamist. Võrdleb inimese spermatogeneesi ja ovogeneesi ning selgitab erinevuste põhjusi. Analüüsib erinevate rasestumisvastaste vahendite toimet ja tulemuslikkust ning väärtustab pereplaneerimist. Selgitab inimese vananemisega kaasnevaid muutusi raku ja organismi tasandil. Kirjeldab DNA, RNA ja valkude osa päriliku info avaldumises. Koostab eksperimendi kavandi, mis tõestab molekulaarbioloogiliste põhiprotsesside universaalsust. Nimetab geenitehnoloogia rakendamise kaasnavaid teaduslikke, seadusandlikke, majanduslikke ja eetilisi probleeme. Seostab AIDSi haigestumist HIVi organismisisese toimega. Võrdleb viirus- ja bakterhaigustesse nakatumist, organismisisest toimet ja ravivõimalusi ning väärtustab tervislikke eluviise, et vältida nakatumist. Toob näiteid viiruste ja bakterite geenitehnoloogiliste rakenduste kohta. Kirjeldab aine ehitust ja võrdleb selle koostisosad ning toob näiteid. Võrdleb aine mikro- ja makroparameetreid (vähemalt 5), teisendab temperatuuri (vähemalt 4 skaala kasutades), lahendab probleemülesandeid. Nimetab mudeli ideaalgaasi olulisi tunnuseid ja nimetab reaalkaasi omaduste erinevusi ideaalgaasi mudelist, kirjeldab isoprotsesse ja joonistab graafikuid, lahendab erineva raskusega ülesandeid. Kirjeldab nüüdisaegset aatomimudelit ja selle kujunemine, kasutab õigesti mõisteid radioaktiivsus, toob näiteid radioaktiivsuse rakendamise kohta, seletab tuumareaktorite üldist tööpõhimõtet ning tuumaenergeetika eeliseid ja seonduvaid ohte, koostab tuumareaktsioone. Seletab elektrivälja ja magnetvälja tekkimise põhjusi, eristab elektrivälja ja magnetvälja kirjeldavaid suurusi ja omadusi, kirjeldab elektromagnetvälja levimist elektromagnetlainena, lahendab

	<p>probleemülesandeid. Kirjeldab alalisvoolu, pinget, voolutugevust, takistust ja võimsuse mõistet, sõnastab Ohmi seadust vooluringi osa kohta, eristab elektrivoolu kokkuleppelist suunda, eristab jada- ja rööpühendust, lahendab erineva raskusega ülesandeid, kirjeldab eritakistuse ja ülijuhtivuse mõisteid, saab aru ülijuhtivuse tähtsust tuleviku tehnikamaailma jaoks. Selgitab elektronvalemite põhjal elementide aatomiehitust (A ja B rühmade piires) ja teeb nende põhjal järeldusi. Seostab A- ja B - rühmade elementide metalliliste ja mittemetalliliste omaduste (elektronegatiivsuse) muutumist perioodilisustabelis aatomiehituse muutumisega. Seostab õpitud metallide keemilisi omadusi vastava elemendi asukohaga perioodilisustabelis ja pingereas, koostab vastavaid reaktsioonivõrrandeid (metalli reageerimine mittemetalliga, veega, lahjendatud happe ja soolalahusega) ilma abimaterjalita. Selgitab struktuuri ja omaduste seoseid õpitu tasemel. Selgitab ning võrdleb gaasiliste, vedelate ja tahkete (orgaaniliste) materjalide põlemist ning sellega kaasneva võivaid ohtusid. Selgitab orgaaniliste ühendite vees lahustuvuse erinevusi, kasutades ettekujutust vesiniksidemest jt õpitud teadmisi. Võrdleb alkoholide, aldehüüdide (sh sahhariidide), fenoolide ja karboksüülhapete redoksomadusi ning teeb järeldusi nende ainete püsivuse ja füsioloogiliste omaduste kohta. Selgitab alkoholi joobega seotud keemilisi protsesse ja nähtusi ning sellest põhjustatud sotsiaalseid probleeme. Selgitab halogeeniühendite, fenoolide jt saasteainete toimet keskkonnale ning inimesele.</p>
<p>sh kokkuvõtva hinne kujunemine</p>	<p>Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendaris määratud perioodi hinnete põhjal. Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb õpiväljundite omandamisel tehtud tööde (kontrolltööd, iseseisev töö jms) kaalutud hinnete keskmisena, võttes aluseks õppetööst osavõtu ja protsessihinnad, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut</p>
<p>sh hindamismeetodid</p>	<p>Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendaris määratud perioodi hinnete põhjal. Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb õpiväljundite omandamisel tehtud tööde (kontrolltööd, iseseisev töö jms) kaalutud hinnete keskmisena, võttes aluseks õppetööst osavõtu ja protsessihinnad, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut</p>

Õppematerjalid	<p>Põhimaterjal: moodle.e-ope.ee</p> <p>Täiendav materjal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Jaaniste, J. (1999) Füüsika XII klassile. Kosmoloogia. Tallinn: Koolibri (http://opik.obs.ee/) 2) Pärgrmäe, E. (2002) Füüsika õpik kutsekoolidele. Tartu 3) Peil, I. (2003) Füüsika X klassile. Mehaanika. Tallinn: Koolibri 4) Susi, J., Lubi, L. (2003) Füüsika X klassile. Soojusõpetus. Tallinn: Koolibri 5) Tarkpea, K. (1997) Füüsika XI klassile. 1. osa. Elekter ja Magnetism. Tallinn: Koolibri 6) Tarkpea, K. (2008) Füüsika XI klassile. 2. osa. Elektromagnetism. Tallinn: Koolibri 7) Voolaid, H. (2008) Füüsika XI klassile. Optika. Tallinn: Koolibri 8) T. Sarapuu. (2003) Bioloogia gümnaasiumile 1.osa Tartu: Eesti Loodusfoto 9) M. Viikmaa. U. Tartes (2008) Bioloogia gümnaasiumile II Tartu: Eesti Loodusfoto 10) T. Sarapuu M. Viikmaa I. Puura (2006)Bioloogia IV Tartu: Eesti Loodusfoto 11) H. Järvalt (2003) Bioloogia lühikursus gümnaasiumile Tallinn: Avita 12) S. Laos K. Praakli U.Tokko Töövihikud gümnaasiumile 1,2,4 kursus Tartu: Eesti Loodusfoto 13) E. Külmanurm (2006) Keemia kutsekoolidele Kirjastus Atlex 14) A. Tuulmets (2006) Orgaaniline keemia 1,2 osa Tallinn: Avita 15) L. Tamm (2008) Üldine ja anorgaaniline keemia. Õpik gümnaasiumile Tallinn: Avita 16) N. Katt (2002) Keemia lühikursus gümnaasiumile Tallinn: Avita 17) L. Paaver (2003) Keemia ülesanded gümnaasiumile Tallinn: Avita 18) L. Karolin (2002) Orgaanilise keemia ülesanded Tallinn: Avita 19) L. Karolin (2007) Üldise ja anorgaanilise keemia harjutustik 1, 2 osa Tallinn: Avita 20) Seinatabelid 21) http://www.hariduskeskus.ee/opiobjektid/loodus 22) http://geoeducation.info/geomoodulid/https://moodle.e-ope.ee// YouTube Education -> http://www.youtube.com/channel/UC3yA8nDwraeOfnYfBWun83g
-----------------------	--

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
11.	Matemaatika	5.0	Marju Nool
Nõuded mooduli alustamiseks	Põhikoolis omandatud või sellele vastavad teadmised ja oskused		
Mooduli eesmärk	Matemaatikaõpetusega taotletakse, et õppija kasutab oma matemaatikateadmisi elus edukalt toimetulekuks		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		

<p>1. 1) kasutab õpitud matemaatikateadmisi ja -oskusi uutes situatsioonides ning eluliste ülesannete lahendamisel, analüüsid ja hinnates</p> <p>2. 2) kasutab vajadusel erinevaid teabeallikaid ning saab aru erinevatest matemaatilise info esitamise viisidest</p> <p>3. 3) seostab matemaatikat teiste õppeainetega, kasutades õppimisel oma matemaatikaalaseid teadmisi ning oskusi</p> <p>4. 4) esitab oma matemaatilisi mõttekäike loogiliselt, väljendades oma mõtet selgelt ja täpselt nii suuliselt kui kirjalikult</p> <p>5. 5) kasutab matemaatika võimalusi enda ja teiste tegevuse tasuvuse ning jätkusuutlikkuse hindamisel</p>	<p>1) sõnastab ülesande mõtte, toob/kirjutab välja andmed, määrab otsitavad suurused toob /kirjutab välja vajalikud seosed ja valemid</p> <p>2) kirjeldab lahenduskäiku, vajadusel illustreerib seda joonisega/skeemiga, teeb vajalikud arvutused, vormistab lahenduskäigu, kontrollib lahenduskäigu õigsust</p> <p>3) kasutab vajadusel õpetaja koostatud juhendmaterjale ja näpunäiteid ülesande õigeks lahendamiseks</p> <p>4) teeb järeldusi tulemuse tõepärasuse kohta, lähtudes igapäevaelust</p> <p>5) kasutab vajaliku teabe leidmiseks nii paber kandjal kui ka internetis leiduvaid teabeallikaid</p> <p>6) leiab tekstist, tabelist, jooniselt, graafikult, diagrammilt vajaliku info</p> <p>7) koostab tabelleid, jooniseid, graafikuid ja diagramme õpitud materjali ulatuses</p> <p>8) nimetab järguühikuid ja teisendab pikkus-, raskus- pindala, ruumala, mahu, aja- ja rahaühikuid, arvutab protsente ja promille</p> <p>9) kasutab muutumist ja seoseid käsitlevat matemaatikat, võrdleb erinevaid suurusi</p> <p>10) valib ja kasutab ülesannete lahendamisel ülesande sisust lähtuvalt õigeid valemeid ja matemaatilisi sümboleid</p> <p>11) kasutab analoogiat objektidevaheliste seoste leidmiseks</p> <p>12) kasutab loogikat etteantud probleemide lahendamisel ning eristab olulist ebaolulisest</p> <p>13) teab ja kasutab matemaatilise statistika ja tõenäosusteooria elemente</p> <p>14) selgitab matemaatiliste tehete abil loteriide ja laenudega seotud riske</p> <p>15) arvutab bruto- ja netopalka ning mitmesuguseid igapäevaeluga seotud tulusid ja kulusid ning teisendab enamkasutatavaid valuutasid</p> <p>16) arutleb säästmise vajalikkuse üle, toob näiteid tarbimise ja kulutamise tasakaalustamise võimaluste kohta</p>
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>1. ARVUTAMINE (1 kursus)</p> <p><i>Alamateemad:</i> Tehted ratsionaalarvudega; arvuhulgad (naturaalarvud N, täisarvud Z, ratsionaalarvud Q, irratsionaalarvud I, reaalarvud R).</p> <p>Ümardamine.</p> <p>Arvu absoluutväärtus (mõiste ja geomeetriline tähendus).</p> <p>Täisarvulise, negatiivse ja ratsionaalarvulise astendajaga aste (arvu juur). Tehted astmetega. Arvu kümne astmed. Arvu standardkuju.</p> <p>Arvutamine taskuarvutiga.</p> <p>Elulise sisuga tekstülesanded (raha igapäevane kasutamine, pere eelarve, vahemaad, majapidamine jms).</p>

2. MAJANDUSMATEMAATIKA ELEMENDID(2 kursus)

Alamteemad: Raha ja valuuta. Liht-ja liitintress. Laen ja hoiustamine, laenu tagasimakse-graafik. Palk ja kehtivad maksud töövõtjale ja tööandjale. Käibemaks, hind käibemaksuga ja käibemaksuta. Hinnamuutused (soodushind, hinnatõus jt). Diagrammide lugemine

3. AVALDISED:VÖRRANDID JA VÖRRATUSED(1 kursus)

Alamteemad: Avaldised. Võrrandid ja võrratused. Ratsionaalavaldiste lihtsustamine. Võrre. Võrdeline jaotamine. Valemite teisendamine. Lineaarvõrrand. Ruutvõrrand. Kahe tundmatuga lineaarvõrrandisüsteem. Lineaarvõrratuse mõiste ja omadused ja lahendamine. Lineaarvõrratuste süsteem. Lihtsamad murdvõrrandid. Elulise sisuga tekstülesanded

4. MÕÕTÜHIKUD(1 kursus)

Alamteemad: Mõõtühikute vahelised seosed, teisendamine. Elulise sisuga tekstülesanded

5. JOONED TASANDIL(1 kursus)

Alamteemad: Punkti asukoha määramine tasandil. Lõigu pikkus, kahe punkti vaheline kaugus, vektori mõiste ja tähistamine, vektori pikkus, nullvektor, ühikvektor, vastandvektor, vektorite geomeetiline liitmine. Sirgete vastastikused asendid tasandil, nurk sirgete vahel, sirge võrrandite koostamine, sirge joonestamine võrrandi järgi. Ringjoone võrrandi koostamine, parabooli joonestamine võrrandi järgi.

6. PROTSENT(1 kursus)

Alamteemad: Protsentülesannete põhitüübid.Promill. Elulised ülesanded

7. PLANIMEETRIA(2 kursus)

Alamteemad: Tasapinnaliste geomeetriliste kujundite (kolmnurk, ruut, ristkülik, rööpkülik, romb, trapets, korrapärase kuusnurk, ring) elemendid, ümbermõõdud ja pindalad. Elulise sisuga tekstülesanded.

8. TRIGONOMEETRIA(2 kursus)

Alamteemad: Pythagorase teoreem. Teravnurga siinus, koosinus, tangens. Täisnurkse kolmnurga lahendamine. Elulise sisuga tekstülesanded

9. STEREOMEETRIA(2 kursus)

Alamteemad: Püstprisma, korrapärase püramiidi, silindri, koonuse ja kera (sfääri) elemendid, pindalad ja ruumala. Elulise sisuga tekstülesanded

	<p>10. TÖENÄOSUSTEOORIA JA STATISTIKA(1 kursus)</p> <p><i>Alamteemad:</i> Sündmuse tõenäosus, juhuslik, kindel ja võimatu sündmus, tõenäosuse summa ja korrutis (sh tõenäosus loteriis ja hasartmängudes). Statistika põhimõisted ja arvkarakteristikud. Statistiline ja variatsioonirida, sagedustabel ja suhteline sagedus, tulp- ja sektordiagramm, keskväärtus, kaalutud keskmine, mediaan, mood, maksimaalne ning minimaalne element, standardhälve.</p>
sh iseseisev töö	<p>Õpilane sooritab järgmised iseseisvad tööd :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mittesüsteemsete mõõtühikute teisendamine 2. Hasartmängudega seotud riskid-lugeda internetist ja vastata küsimustele, 3. Lahendada statistika ülesanne kasutades statistika karakteristikuid 4. Laenu tagasimakse graafiku koostamine 5. Pere eelarve koostamine või Ühe nädala kulude ja tulude arvutamine
sh praktika	
Õppemeetodid	<p>Ülesannete lahendamine, mõiste- ja valemikaardi koostamine, kodune kontrolltöö, info leidmine internetist, teatmikest, rühmatöö, paaritöö, peastarvutamine, ristsõna lahendamine ja koostamine, graafikute, diagrammide koostamine.</p>
Hindamine	<p>Eristav hindamine</p>
sh hindekriteeriumid	<p>"3" saamise tingimus: Arvutab peast, kirjalikult ja taskuarvutiga ning ümardab arve etteantud täpsuseni; lahendab lihtsamaid ülesandeid rakendades õiget tehete järjekorda, kasutab kirjalikke ülesandeid lahendades õigesti matemaatilisi sümboleid. Astendab abimaterjaliga naturaalarvulise, negatiivse ja ratsionaalarvulise astendajaga ratsionaalarve, lahendab abimaterjaliga lihtsamad absoluutväärtuse ülesandeid. Teisendab pikkus-, raskus-, pindala, ruumala, aja- ja rahaühikuid kasutades vähemalt 4 (kilo-, detsi-, senti- ja milli-) eesliidet. Võrdleb SI-süsteemi mõõtühikutega väljendatud suurusi kasutades õpetaja poolt koostatud juhendit või õpikut. Arvutab protsenti (osa) tervikust. Arvutab tervikut protsendimäära (osamäära) ja osa kaudu. Leiab, mitu protsenti üks suurus moodustab teisest. Arvutab promilli (nt. alkoholisaldust veres). Vormistab korrektselt lahenduskäigu. Lihtsustab ja tegurdab avaldise kasutades summa ja vahe ruudu ning ruutude vahe valemite abil ning avaldab lihtsamast valemist otsitavat suurust. Lahendab lineaar- ja lihtsamaid ruutvõrrandeid ning lineaarvõrrandisüsteeme kasutades liitmisevõtet. Lahendab lihtsamaid lineaarvõrratuse ja lineaarvõrratuste süsteeme. Leiab lihtsamatest tekstülesandest olulised andmed ja koostab vajadusel joonise või skeemi. Teeb vajalikud arvutused, otsustab tulemuse tõepärasuse üle lähtuvalt igapäevaelust. : Eristab juhuslikku, kindlat ja võimatut sündmust ja arvutab sündmuse tõenäosust. Eristab ja kasutab vähemalt 3 matemaatilise statistika karakteristikut. Loeb ja koostab tulp- ja sektordiagramme konspekti abil. Kujutab vektorit tasandil. Arvutab lõigu ja vektori pikkuse valemilehte kasutades. Joonestab sirge antud võrrandi järgi. Seostab joone võrrandit graafikuga ja vastupidi. Koostab kahe punkti järgi sirge võrrandit. Oskab joonestada lihtsamaid parabooli võrrandi järgi. Oskab korrektselt (teeb joonise, kirjutab andmed, valemid ja vastuse) lahendada konspekti/näidete abil (elulisi) ülesandeid kasutades valemikaarti. Oskab valemikaardi abil leida õigeid</p>

elementidevahelisi seoseid, übermõõdu ja pindala valemeid. Õpilane teeb tasapinnaliste kujundite joonised ja leiab übermõõdu ja pindala konsepti/näidete abil, teisendab vajadusel mõõtühikud, valemite lehe abil. Õppija lahendab näidisülesannete tasemel elulisi stereomeetria ülesandeid valemite lehe abi, teeb joonise, vajadusel teisendab mõõtühikuid, annab vastuse lähtudes igapäevaelust. Teisendab erinevaid valuutasid. Kasutab sellekohaseid teabematerjale. Arvutab liht- ja liitintressi. Arvutab käibemaksu ja kauba jaehinda, hinnamuutusi. Teeb vahet neto- ja brutopalgal, teab palgaga kaasnevaid makse. Kasutab palgakalkulaatoreid internetis. Selgitab laenudega seotud riske, arutleb säästmise vajalikkuse ja kiirlaenude üle. Teeb vahet erinevatel diagrammidel, suudab lugeda neilt andmeid õpetaja abiga.

"4" saamise tingimus: Arvutab peast, kirjalikult ja taskuarvutiga, ümardab arve etteantud täpsuseni; lahendab teatmiku abil lihtsamaid elulisi ülesandeid rakendades õiget tehete järjekorda, kasutab kirjalikke ülesandeid lahendades õigesti matemaatilisi sümboleid.

Astendab naturaalarvulise, negatiivse ja ratsionaalarvulise astendajaga ratsionaalarve kasutades astendamise reegleid teatmiku abil. Kirjutab absoluutväärtuse definitsiooni ja lahendab lihtsamad absoluutväärtuse ülesandeid. Teisendab pikkus-, raskus-, pindala, ruumala, aja- ja rahaühikuid kasutades vähemalt 6 (mega-, kilo-, detsi-, senti-, milli- ja mikro-) eesliidet. Võrdleb SI-süsteemi mõõtühikutega väljendatud suurusi kasutades vajaliku teabe leidmiseks nii paberkanal kui internetis leiduvaid teabeallikaid. Arvutab protsenti (osa) tervikust. Arvutab tervikut protsendimäära (osamäära) ja osa kaudu. Leiab, mitu protsenti üks suurus moodustab teisest. Arvutab promilli (nt. alkoholisaldust veres). Vormistab korrektselt lahenduskäigu. Lahendab kolme tehete elulisi protsentülesandeid (näiteks niiskusekadu, lahuse ülesanded, suuruste muutumise ülesanded). Lihtsustab ja tegurdab avaldise kasutades summa ja vahe ruudu ning ruutude vahe valemit iseseisvalt, kasutab summa ja vahe kuubi valemit teatmiku abil ning avaldab valemist otsitavat suurust. Lahendab iseseisvalt lineaar- ja ruutvõrrandeid ning lineaarvõrrandsüsteeme kasutades liitmisvõtet. Joonistab lineaarfunktsiooni graafikut ja loeb graafikult lahendeid. Lahendab lihtsamaid murdvõrrandeid, kus tundmatu esineb lugejas. Lahendab lineaarvõrratuse ja lineaarvõrratuste süsteeme. Lahendab lihtsaid tekstülesandeid ja koostab vajadusel joonise või skeemi. Teeb vajalikud arvutused, otsustab tulemuse tõepärasuse üle lähtuvalt igapäevaelust. Eristab juhuslikku, kindlat ja võimatut sündmust ning arvutab sündmuse tõenäosuse ning summat ja korrutist. Eristab ja kasutab vähemalt 4 matemaatilise statistika karakteristikut. Loeb ja koostab tulp-, sektordiagramme. Kujutab vektorit tasandil. Arvutab lõigu ja vektori pikkuse. Joonestab sirge antud võrrandi järgi. Seostab joone (sirge, parabool, ringjoon) võrrandit graafikuga ja vastupidi. Koostab kahe punkti järgi sirge ja keskpunkti ja raadiuse järgi ringjoone võrrandit. Oskab joonestada parabooli võrrandi järgi kasutades näiteülesannet. Oskab korrektselt (teeb joonise, kirjutab andmed, valemid ja vastuse) lahendada (elulisi) ülesandeid kasutades valemikaarti. Liigitab tasandilisi kujundeid, oskab valemikaardi abil leida õigeid elementidevahelisi seoseid, übermõõdu ja pindala valemeid. Esitab tõepärased vastused lähtuvalt igapäevaelust. Õpilane teeb tasapinnaliste kujundite joonised ja leiab übermõõdu ja pindala, teisendab ühikud ja vormistab lahenduskäigu korrektselt (teeb joonise, kirjutab andmed, valemid ja vastuse), valemikaardi abiga. Õppija

lahendab näidisülesannete tasemel elulisi stereomeetria ülesandeid, teeb joonise, vajadusel teisendab mõõtühikuid, esitab vastuse lähtudes igapäevaelust. Teisendab erinevaid valuutasid. Kasutab sellekohaseid teabematerjale. Arvutab liht- ja liitintressi. Arvutab käibemaksu ja kauba jaehinda, hinnamuutusi. Teeb vahet neto- ja brutopalgal, teab palgaga kaasnevaid makse. Kasutab palgakalkulaatoreid internetis. Selgitab laenudega seotud riske, arutleb säästmise vajalikkuse ja kiirraenude üle. Teeb vahet erinevatel diagrammidel, suudab lugeda neilt andmeid Loeb tekstis, tabelist, jooniselt vajaliku info, analüüsib seda ja teeb järeldusi konsepti abiga.

"5" saamise tingimus: Arvutab peast, kirjalikult ja taskuarvutiga õigesti, ümardab arve etteantud täpsuseni; lahendab iseseisvalt elulisi ülesandeid rakendades õiget tehete järjekorda, täiendab lahenduskäiku vajadusel joonisega/skeemiga.

Astendab naturaalarvulise, negatiivse ja ratsionaalarvulise astendajaga ratsionaalarve kasutades astendamise reegleid iseseisvalt. Tõlgendab arvu absoluutväärtust kui kaugust arvtelje nullpunktist. Lahendab iseseisvalt absoluutväärtust sisaldavad ülesandeid. Teisendab pikkus-, raskus-, pindala, ruumala, aja- ja rahaühikuid kasutades vähemalt 8 (giga-, mega-, kilo-, detsi-, senti-, milli-, mikro- ja nano-) eesliidet.

Võrdleb erineva maade mõõtühikutega väljendatud suurusi kasutades vajaliku teabe leidmiseks nii paberkanjal kui internetis leiduvaid teabeallikaid. : Lahendab iseseisvalt ja loovalt vähemalt kolme tehtega elulisi protsentülesandeid. Vormistab korrektselt lahenduskäigu.

Vajadusel põhjendab saadud tulemust. Valib erinevate võimaluste vahel ökonoomsema lahenduskäigu. : Lihtsustab ja tegurdab avaldise kasutades summa ja vahe ruudu ning ruutude vahe valemit iseseisvalt ning lihtsustab ja tegurdab avaldise kasutades summa ja vahe kuubi ning kuupide vahe valemit teatmiku abil ning avaldab valemist otsitavat suurust. Lahendab iseseisvalt lineaar- ja ruutvõrrandeid ning lineaarvõrrandisüsteeme kasutades sobivat lahendamisevõtet. Kasutab taandatud ruutvõrrandi lahendit. Lahendab murdvõrrandi, kus tundmatu esineb lugejas. Lahendab iseseisvalt lineaarvõrratuse ja lineaarvõrratuste süsteeme ning esitab lahendihulgad graafiliselt. Lahendab tekstülesandeid ja koostab vajadusel joonise või skeemi. Teeb vajalikud arvutused ja kirjutab seletusi, otsustab tulemuse tõepärasuse üle lähtuvalt igapäevaelust. Eristab juhuslikku, kindlat ja võimatut sündmust ja arvutab mitme sündmuse tõenäosust. Eristab ja kasutab vähemalt 5 matemaatilise statistika karakteristikut, analüüsib saadud tulemust. Loeb erinevaid tabeleid, jooniseid, graafikuid ja diagramme. Kujutab vektorit tasandil. Arvutab lõigu ja vektori pikkuse. Arvutab erinevate punktidega antud kujundite ümbermõõdu ja pindala. Joonestab sirge antud võrrandi järgi. Seostab joone (sirge, parabool, ringjoon) võrrandit graafikuga ja vastupidi. Koostab sirge ja ringjoone võrrandit. Oskab joonestada parabooli iseseisvalt. Lahendab iseseisvalt (abimaterjale kasutamata) elulisi ülesandeid trigonomeetriateadmisi rakendades ja esitab tõepäraseid vastuseid lähtuvalt igapäevaelust.

Liigitab tasandilisi kujundeid ja teab elementidevahelisi seoseid, ümbermõõdu ja pindala valemeid. Lahendab iseseisvalt ja loovalt elulisi tekstülesandeid ja vormistab korrektse lahenduskäigu. : Õpilane teeb tasapinnaliste kujundite joonised ja arvutab kujundite pindala ja ümbermõõdu. Lahendab loovalt elulisi ülesandeid trigonomeetria - ja planimeetriateadmisi rakendades ja esitab tõepäraseid vastuseid lähtuvalt igapäevaelust. Õppija lahendab elulisi stereomeetria ülesandeid

	isesisvalt, esitab põhjaliku lahenduskäigu, teeb joonis, vajadusel teisendab mõõtühikuid, annab vastuse lähtudes igapäevaelust, suudab hinnata vastuse õigsust. Teisendab erinevaid valuutasid. Kasutab sellekohaseid teabematerjale. Arvutab liht- ja liitintressi. Arvutab käibemaksu ja kauba jaehinda, hinnamuutusi. Teeb vahet neto- ja brutopalgal, teab palgaga kaasnevaid makse. Kasutab palgakalkulaatoreid internetis.
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendris määratud perioodi hinnete põhjal . Eeldused moodulihinde kujunemiseks on osavõtt õppetööst ja protsessihinded, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut.
sh hindamismeetodid	Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendris määratud perioodi hinnete põhjal . Eeldused moodulihinde kujunemiseks on osavõtt õppetööst ja protsessihinded, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut.
Õppematerjalid	Gümnaasiumi kitsa matemaatika õpikud ja töövihikud T. Leego, L. Vedler, S. Vedler Matemaatika õpik kutseõppeasutusele Tartu 2002, L Lepmann, T. Lepmann, K. Velsker Matemaatika 10. klassile, T Tõnso, A. Veelmaa Matemaatika 10. klassile. Õpetaja valmistatud õppematerjalid ja töölehed

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
12.	Sotsiaalsained	7.0	Mari Speek
Nõuded mooduli alustamiseks	Põhikoolis omandatud või sellele vastavad teadmised ja oskused		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab ühiskonna arengu põhjuslikke seoseid, teeb teadlikke valikuid seondult iseenda ja sotsiaalse keskkonnaga, lähtub ühiskonnas kehtivatest väärtustest ja moraalinormidest ning toimib kõlbelise ja vastutustundliku ühiskonnaliikmena. Õpilane on Eesti Vabariigi lojaalne kodanik.		
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid		
<p>1. 3) mõistab kultuurilise mitmekesisuse ning demokraatia ja selle kaitsmise tähtsust ning jätkusuutliku arengu vajalikkust, aktsepteerides erinevusi</p> <p>2. 4) hindab üldinimlikke väärtusi, nagu vabadus, inimväärikus, võrdõiguslikkus, ausus, hoolivus, sallivus, vastutustunne, õiglus, isamaalisus ning lugupidamine enda, teiste ja keskkonna vastu</p> <p>3. 1) omab adekvaatset enesehinnangut ning teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mis toetavad tervikliku ja terviseteadliku inimese kujunemist</p> <p>4. 2) omab arusaama esinevatest nähtustest, protsessidest ja konfliktidest ühiskonnas ning nende seostest ja vastastikusest mõjust</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • analüüsib juhendamisel enda isiksust ja kirjeldab enda tugevusi ja nõrkusi, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustusest ühiskonnas • analüüsib üksikisiku, perekonna ja erinevate institutsioonide rolli ühiskonna arengus • nimetab ja teab terviseriske ning võimalikke vigastusi, kirjeldades nendele reageerimist ja ennetamise võimalusi • tegeleb teadlikult ja võimete kohaselt tervisespordiga, treenides sobiva koormusega ning sooritab treeningujärgselt taastumist soodustavaid harjutusi • selgitab nüüdisühiskonna kujunemist, struktuuri ja korraldust • määratleb Eesti ajaloo olulisemad pöördepunktid sündmused muinasajast 		

tänapäevani, paigutades tähtsamad Eesti ajaloo ja kultuuri sündmused õigesse ajaperioodi ja Euroopa ning maailma ajaloo konteksti

- selgitab, millised muutused on toimunud taasiseseisvumisjärgses Eesti majanduses, õigusruumis, valitsemiskorralduses, riigikaitstes ja kultuurielus, eristades põhjusi ja tagajärgi
- toob asjakohaseid näiteid sotsiaalainetes käsitletavate ja ühiskonnas esinevate nähtuste omavaheliste seoste kohta
- arutleb teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni ning nende omavaheliste konfliktide teemadel
- iseloomustab demokraatliku valitsemiskorralduse toimemehhanisme Eesti ja Euroopa Liidu näitel
- selgitab Eesti rolli NATOs, ELs ja ÜROs
- kirjeldab poliitilisi ideoloogiaid ja selgitab nende erisusi, lähtudes Eesti poliitmaastikust
- kirjeldab Eesti riigikaitse strateegiat, ülesehitust ja ressursse
- demonstreerib grupi koosseisus seisanguid, pöörded ja rivisammu ning kontrollib juhendamisel relva ohutust ning kustutab tulekolde
- põhjendab inimeste ja riikide jätkusuutliku käitumise vajalikkust
- analüüsib teabeallikate abil riigi majanduse struktuuri ning panust maailma majandusse
- tunneb üleilmastumise majanduslikke, poliitilisi, sõjalisi ja kultuurilisi tahke, nimetab erineva arengutasemega riike
- analüüsib kaartide ja statistiliste andmete põhjal riigi või regiooni rahvaarvu muutumist, rahvastiku paiknemist ja soolis-vanuselist struktuuri
- kasutab teabeallikaid, sh geograafilisi, poliitilisi ja topograafilisi kaarte info leidmiseks ja rakendamiseks, määrab enda asukohta kaardil, kasutades koordinaatide süsteemi, mõõdab vahemaid ja määrab asimuuti
- selgitab inimõiguste olemust ja nende vajalikkust, analüüsib inimõiguste tähenduse muutumist 20.-21. sajandil ning toob näiteid üksikisiku põhiõiguste muutumisest ajaloo vältel
- selgitab enda õigusi ja kohustusi kodanikuna
- orienteerub õigusaktides, kasutades erinevaid infokanaleid
- kasutab kontekstis sotsiaalainete põhimõisteid
- nimetab erinevaid julgeolekuriske, sh Eesti Vabariigile ning selgitab nende maandamise võimalusi

1. Ühiskonna areng ja moderniseerumine. Eesti kodaniku õigused ja kohustused. (Ajalugu ja ühiskonnaõpetus 2 kursus)

Alamteemad: Info- ja teadmüühiskonna kujunemine.

Ühiskonnaelu reguleerivad normid ja väärtused. Eesti ja Euroopa rahvastiku muutumine ajas ja selle põhjused. Tänapäeva Eesti ühiskonnakorraldus. Ühiskonnaelu reguleerivad normid ja väärtused. ÜRO, NATO ja EL asutamine ja funktsioonid tänaasel päeval. ÜRO, NATO ja EL asutamine ja funktsioonid tänaasel päeval. Tänapäeva Eesti ühiskonnakorraldus, Ühiskonnaelu reguleerivad normid ja väärtused. Inimõigused. Eesti kodaniku õigused ja kohustused.

2. Seksuaalsus inimese elus (Ajalugu ja ühiskonnaõpetus 2 kursus)

Alamteemad: Turvaline seksuaalkäitumine, rasestumisvastased vahendid. Sugulisel teel levivad haigused. Inimese embrüogenees, sünd. Lapse areng ja arenguperioodid.

3. Üldfüüsiline ettevalmistus(Kehaline kasvatus 1 kursus)

Alamteemad: Treening ringmeetodil. üldfüüsilise ettevalmistuse testid. Rivi- ja korraharjutused

4. Lähiajalugu I – Eesti ja maailm 20. sajandi esimesel poolel

Alamteemad: Poliitilised rühmitused 20. sajandi alguse Eestis. 1905. aasta sündmused ja nende mõju ühiskonnale. Suurriikide arengujooni: poliitiliste süsteemide erinevused, Venemaa. Imperealism, patsifism, naiste õigused. Suurriikide liidud. Esimene maailmasõda ja Eesti. Esimese maailmasõja põhjused. Sõdivad pooled ja tähtsamad sõjatandrid. Esimese maailmasõja tagajärjed. Eesti iseseisvumine.

5. Majandus (Ajalugu ja ühiskonnaõpetus 2 kursus)

Alamteemad: Majanduse struktuur. Majanduslik globaliseerumine ja regionaliseerumine. Traditsioonilised ja alternatiivsed energiaallikad. Eesti energiamajandus. Muutused ühiskonnas ja maailmamajanduses. Keskkonnaprobleemid.

6. Lähiajalugu II – Eesti ja maailm 20. sajandi teisel poolel

Alamteemad: Külmsõda, demokraatlik maailm pärast Teist maailmasõda, NSVL ja kommunistlik süsteem, maailm sajandivahetusel

7. Organiseeritud ruum ja ühiskond (Inimgeograafia ja inimeseõpetus 1 kursus)

Alamteemad: Riikide liigitamine arengutaseme järgi. Looduslik-kultuurilised regioonid. Perekond kui ühiskonna osa. Perekonna vormid. Tänapäeva Eesti perekond. Perekonna ülesanded. Maailma rahvaarv ja selle muutumine. Riikide, sh Eesti rahvastikupoliitika. Ränne, nüüdisaegsed rändesuunad. Linnastumine. Rahvastiku kasvuga kaasnevad probleemid.

	<p>8. Mina ja tervis (Kehaline kasvatus 1 kursus)</p> <p><i>Alamteemad:</i> Kergejõustik. Kiirjooks 100m, krossijooks 1000m, pallivise, kaugushüpe. Kepikõnd. Treening ringmeetodil. Üldfüüsilise ettevalmistuse harjutused, treeningud kooli jõusaalis. Võimlemine. Rivi- ja korraharjutused. Sportmängud.</p>
sh iseseisev töö	Sotsiaaalainete õpimapi koostamine „ühiskonna areng globaliseerivas maailmas”. Sotsiaaalainete valdkonda kuuluvate õppeainete koondtööd (referaadid, esseed jm) ning esitab õpetajate poolt etteantud nõuetele vastavalt vormistatud õpimapi.
sh praktika	
Õppemeetodid	Loeng, loetud tekstist (tekstidest) kokkuvõtva teksti loomine. Meeskonnatöö, ajurünnak, mõttega lugemine, jutustamine diskussioon, juhtumi uurimine, intervjuud, ideekaart, rollimäng, probleemülesannete lahendamine, töö atlsega, teemakohase filmi arutelu jne.
Hindamine	Eristav hindamine
sh hindekriteeriumid	<p>"3" saamise tingimus: Võtab osa 65% kehalise kasvatus tundidest ja koostab referaadi „Sport minu elus, kehakultuuri ja spordi osatähtsus ühiskonnas“, „Kehalise aktiivsuse mõju inimese tervisele ja töövõimlemise vajalikkus kutsealal töötades“, „Sport minu elus, kehakultuuri ja spordi osatähtsus ühiskonnas.“ Sooritab üldfüüsilist vormi näitavad harjutused- kiirus, jõud, hüppevõime, paindumus kava mittetäiuslikult, harjutuste treenimisel ja kavu esitades arvestab ohutusnõuetega. Omandab sulgpalli-, võrk- ja korvpallimängu algteadmised ja esmase mängutehnika.</p> <p>Selgitab materjali abiga inimõiguste olemust ja nende vajalikkust, nimetab inimõiguste tähenduse muutumist 20.-21. sajandil. Suudab arutelda teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni ning nende omavaheliste konfliktide teemadel.</p> <p>Liigitab andmete alusel riike arenenud ja vähem arenenuteks, näitab kaardil Euroopa riike ja maailma mõjukamaid riike, nimetab nende pealinnu. Teab maailma ja Eesti rahvaarvu, selle muutumise peamisi tagajärgi, rahvastikupoliitikas kasutatavaid meetmeid. Nimetab rännete ja linnastumise põhjuseid. Loetleb majanduse struktuuri harud, selgitab neist energiamajanduse kui strateegiliselt olulise haru tähtsust, nimetab erinevaid energiaallikaid. Nimetab Eesti energiamajanduse harud ja energiaallikad. Selgitab globaliseerumise mõistet. Loetleb erinevaid kooseluvorme, nimetab mineviku ja tänapäevase perekonna erinevusi, kirjeldab tänapäevase perekonna peamisi ülesandeid, loetleb laste erinevaid kasvatusstiile, koostab ja esitab iseseisva tööna „keskmise“ pere eelarve (minuraha.ee). Kirjeldab seksuaalsuse tähendust ja norme eri kultuurides, toob näiteid erinevatest rasestumisvastastest vahenditest, loetleb tuntumaid sugulisel teel levivaid haigusi, kirjeldab lühidalt inimese ontogeneesi peamisi etappe.</p> <p>"4" saamise tingimus: Võtab osa 80% kehalise kasvatus tundidest, koostab referaadi „Sport minu elus, kehakultuuri ja spordi osatähtsus ühiskonnas“, „Kehalise aktiivsuse mõju inimese tervisele ja töövõimlemise vajalikkus kutsealal töötades“, „Sport minu elus, kehakultuuri ja spordi osatähtsus ühiskonnas.“ Sooritab üldfüüsilist vormi näitavad harjutused- kiirus, jõud, hüppevõime, paindumus kava mõne pisiveega, harjutuste</p>

treenimisel ja kavu esitades arvestab ohutusnõuetega. Omandab sulgpallimängus servi, vajaliku liikumise mänguks, erinevad söödud, treenib ja omandab võrk- ja korvpallimänguks vajalikud tehnikaelemendid.

Selgitab inimõiguste olemust ja nende vajalikkust, nimetab inimõiguste tähenduse muutumist 20.-21. sajandil ning toob üksikuid näiteid põhiõiguste muutumisest ajaloo vältel. Suudab arutleda teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni ning nende omavaheliste konfliktide teemadel. Liigitab andmete alusel riike arenenud ja vähem arenenuteks, selgitab geograafilise asendi mõju riigile, näitab kaardil Euroopa riike ja maailma mõjukamaid riike, teab nendest enamiku pealinnu. Teab maailma ja Eesti rahvaarvu, selle muutumise peamisi majanduslikke ja ökoloogilisi tagajärgi, rahvastikupoliitikas kasutatavaid meetmeid. Nimetab rännete ja linnastumise põhjuseid. Loetleb majanduse struktuuri harud, selgitab neist energiamajanduse kui strateegiliselt olulise haru tähtsust, nimetab erinevaid energiaallikaid. Nimetab Eesti energiamajanduse harud ja energiaallikad. Selgitab globaliseerumise mõistet. Loetleb ja iseloomustab erinevaid kooseluvorme, nimetab mineviku ja tänapäevase perekonna erinevusi, kirjeldab erinevate perekondade ülesandeid, võrdleb erinevate kasvatusstiilide mõju lapse arengule, koostab ja esitab iseseisva tööna „keskmise“ pere eelarve (minuraha.ee). Kirjeldab seksuaalsuse tähendust ja norme eri kultuurides, toob näiteid erinevatest rasestumisvastastest vahenditest (nimetab nende eeliseid ja puudusi), loetleb tuntumaid sugulisel teel levivaid haigusi (esmased sümptomid, ohud tervisele), kirjeldab lühidalt inimese embrüogeneesi ja lapse arengu etappe.

"5" saamise tingimus: Võtab osa 85-90% kehalise kasvatus tundidest, koostab referaadi „Sport minu elus, kehakultuuri ja spordi osatähtsus ühiskonnas“, „Kehalise aktiivsuse mõju inimese tervisele ja töövoimlemise vajalikkus kutsealal töötades“, „Sport minu elus, kehakultuuri ja spordi osatähtsus ühiskonnas.“ Sooritab üldfüüsilist vormi näitavad harjutused - kiirus, jõud, hüppevõime, painduvus kava veatult, selgitab harjutuste mõju erinevatele lihasgruppidele. Harjutuste treenimisel ja kavu esitades arvestab ohutusnõuetega. Omandab sulgpallimängu servi, liikumise mänguks, palli vastuvõtmise osavuse, mängu käigus erinevate söötude, löökide kasutamise, on omandanud võrk- ja korvpallimänguks tehnikaelemendid ja oskab juhendada ka teisi. Selgitab iseseisvalt inimõiguste olemust ja nende vajalikkust, analüüsib inimõiguste tähenduse muutumist 20.-21. sajandil ning toob näiteid üksikisiku põhiõiguste muutumisest ajaloo vältel. Arutleb teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni ning nende omavaheliste konfliktide teemadel. Liigitab andmete alusel riike arenenud ja vähem arenenuteks, selgitab geograafilise asendi mõju riigile, näitab kaardil Euroopa riike ja maailma mõjukamaid riike, teab nende kõikide pealinnu. Teab maailma ja Eesti rahvaarvu, selle muutumise peamisi globaalseid tagajärgi, rahvastikupoliitikas, sh Eesti rahvastikupoliitikas kasutatavaid meetmeid. Nimetab rännete ja linnastumise põhjuseid, kirjeldab viimaste aastate suurimat rännet. Loetleb majanduse struktuuri harud, selgitab neist energiamajanduse kui strateegiliselt olulise haru tähtsust, nimetab erinevaid energiaallikaid, põhjendab nende osatähtsuse muutusi alates nafta kasutuselevõtust tänapäevani, samuti tulevikuprognosi. Nimetab Eesti energiamajanduse harud ja energiaallikad. Selgitab globaliseerumise mõistet, kirjeldab peamisi

	<p>globaalprobleeme. Loetleb, selgitab ja võrdleb erinevaid kooseluvorme, nimetab mineviku ja tänapäevase perekonna erinevusi, kirjeldab erinevate ajastute ja kultuuride perekondade ülesandeid, analüüsib laste erinevaid kasvatusstiile, nende mõju lapse arengule, koostab ja esitab iseseisva tööna (minuraha.ee) „keskmise“ pere eelarve, kasutades kõige uuemaid andmeid (sotsiaalkindlustusamet, Eesti Statistikaamet, palga ja maksukalkulaator). Kirjeldab seksuaalsuse tähendust eri kultuurides, toob näiteid erinevatest rasestumisvastastest vahenditest (selgitab nende eeliseid ja puudusi), loetleb tuntumaid sugulisel teel levivaid haigusi (esmased sümptomid, ohud tervisele) nimetab inimese embrüogeneesi etapid, kirjeldab inimese juveniilset, generatiivset ja vananemisperioodi, selgitab teemakohaseid mõisteid.</p> <p>1) Omab teadmisi ja oskusi ja hoiakuid, mis toetavad tervikliku ja terviseteadliku inimese kujunemist.</p> <p>2) Saab aru erinevatest nahtudest, protsessidest ja konfliktidest uhiskonnas ning nende seostest ja vastastikusest mõjust</p> <p>3) Moistaab kultuurilise mitmekesisuse ning demokraatia ja selle kaitsmise tahtsust ning jätkusuutliku arengu vajalikkust, aktsepteerides erinevusi.</p> <p>4) Hindab üldinimlikke väärtusi, nagu vabadus, inimväärikus, vordõiguslikkus, ausus, hoolivus, sallivus, vastutustunne, õiglus, isamaalisus ning lugupidamine enda, teiste ja keskkonna vastu.</p>
<p>sh kokkuvõtva hinde kujunemine</p>	<p>Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendaris määratud perioodi hinnete põhjal (kontrolltööd, iseseisev töö jms) hinnete keskmisena, võttes aluseks õppetööst osavõtu ja protsessihinded, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut.</p>
<p>sh hindamismeetodid</p>	<p>Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendaris määratud perioodi hinnete põhjal (kontrolltööd, iseseisev töö jms) hinnete keskmisena, võttes aluseks õppetööst osavõtu ja protsessihinded, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut.</p>

Õppematerjalid	<p>Põhimaterjal: moodle.e-ope.ee</p> <p>Täiendav materjal: AJALUGU/ÜHISKONNAÕPETUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adamson, S. Valdmaa. Eesti ajalugu. Koolibri 2000. • M. Laur, A. Mäesalu, T. Tannberg, U. Vent. Eesti ajalugu I osa Avita 2005 • A. Pajur, T. Tannberg. Eesti ajalugu II osa. Avita 2006 • Heiki Raudla. Ühiskonnaõpetus gümnaasiumile I osa – Kirjastus Avita 2010 • Heiki Raudla, Kalle Kroon, Tõnu Viik. Ühiskonnaõpetus gümnaasiumile II osa – Kirjastus Avita 2010 • K. Olenko, A. Toots. Ühiskonnaõpetus gümnaasiumile – Kirjastus Koolibri 2005. • M. Varik. Ühiskonnaõpetus. Ülesannete kogu. Euroopa Päevik 2011-2012 <p>INIMESEÕPETUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • I.Kraav, M.Kagadze, K.Kullasepp. Perekonnaõpetus. Gümnaasiumi inimeseõpetuse õpik. Tallinn: Koolibri 2007 • M.Ney. Perekonnaõpetuse tööraamat gümnaasiumile. Tallinn: Maurus 2016 • T.Sarapuu, H.Kallak. Bioloogia gümnaasiumile I osa, Eesti Loodusfoto 1998 • Perekonnaseadus (https://www.riigiteataja.ee/akt/13330603?leiaKehtiv) • Filmikogu.maailmakool.ee MTÜ Mondo • Tervise Arengu Instituudi materjalid <p>INIMGEOGRAAFIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • M.Ainsaar, J.Jauhiainen, Ü.Liiber, H.Müristaja, G.Raagmaa, J. Roosaare. Geograafia gümnaasiumile I osa, Rahvastik ja majandus. Eesti Loodusfoto, 2013 • S.Mäeltsemees. Maailma ühiskonnageograafia gümnaasiumile. Avita , 2013 • S.Mäeltsemees. Geograafia gümnaasiumile I osa, maailma ühiskonnageograafia töövihik. Avita, 2013 • Atlased, kaardid, jaotusmaterjalid <p>KEHALINE KASVATUS</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Noorsportlase harjutusvara“ • Spordialade võistlusreeglid • J. Unger “Sportimisel on reeglid.“ • Täienduskursuste materjalid. • R. Jalak (2007) „Tervise treening“ <p>Olympiamängude ajalugu 1-4 osa(2003-2006)Tallinn: Maalehe Raamat</p>
-----------------------	--

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
13.	Võõrkeel A (inglise keel)	4.5	Olga Borodina
Nõuded mooduli alustamiseks	Inglise keel alamooduli alustamiseks on nõutav vähemalt inglise keele õpingud A2 tasemel.		

Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane suhtleb õpitavas võõrkeeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keeleteadajana
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
<p>1. 1) suhtleb õpitavas võõrkeeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keeleteadajana, esitab ja kaitseb erinevates mõttevahetustes /suhtlussituatsioonides oma seisukohti</p> <p>2. 2) kirjeldab võõrkeeles iseennast, oma võimeid ja huvisid, mõtteid, kavatsusi ja kogemusi seoses valitud erialaga</p> <p>3. 3) kasutab võõrkeeles oskuse arendamiseks endale sobivaid võõrkeele õppimise strateegiaid ja teabeallikaid, seostades võõrkeeleõpet elukestva õppega</p> <p>4. 4) mõistab Eesti ja teiste rahvaste elukeskkonda ja kultuuri ning arvestab nendega võõrkeeles suhtlemisel</p> <p>5. 5) on teadlik edasiõppimise ja tööturul kandideerimise rahvusvahelistest võimalustest, koostab tööle asumiseks vajalikud võõrkeelsed taotlusedokumentid</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasutab iseseisvalt võõrkeelset põhisõnavara ja tuttavas olukorras grammatiliselt õiget keelt • esitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti erinevates mõttevahetustes • väljendab end/suhtleb õpitava keele erinevate osaoskuste kaudu (loeb, kuulab, räägib, kirjutab B1 tasemel) • tutvustab vestlusel iseennast ja oma sõpra /eakaaslast • koostab oma kooli (lühi)tutvustuse • põhjendab kooli ja erialavalikut, hindab oma sobivust valitud erialal töötamiseks • hindab oma võõrkeeleoskuse taset • põhjendab võõrkeele õppimise vajalikkust, loob seoseid eriala ja elukestva õppega • eristab võõrkeelseid teabeallikaid info otsimiseks, kasutab neid ja hindab nende usaldusväärsust • kirjeldab suhtluskeskkondi, mida kasutab (nende eeliseid, puudusi ja ohte) ja suhtlemist nendes keskkondades • võrdleb sihtkeele/emakeele maa(de) ja Eesti elukeskkonda, kultuuritraditsioone ja -norme • arvestab sihtkeele kõnelejate kultuurilise eripäraga • tutvustab (oma eakaaslastele välismaal) Eestit ja soovib külastada mõnda sihtkohta • kirjeldab võõrkeeles oma tööpraktikat ja analüüsib oma osalemist selles • tutvustab õpitavas võõrkeeles oma eriala hetkeseisu tööturul ja edasiõppimise võimalusi • koostab võõrkeeles töökohale/praktikakohale kandideerimise avalduse, CV/Europassi, arvestades sihtmaa eripäraga • sooritab näidistööintervjuu

Teemad, alateemad	<p>1. HARIDUS JA TÖÖ (2 kursus)</p> <p><i>Alamateemad:</i> Mina õppijana; Mina tööturul; Kool ja eriala praktika, Töökuulutused, CV, avaldus ja motivatsioonikiri; Töötamine välismaal Tööintervjuu (intervjuu ülesehitus, riietus, kehakeel, viisakus jne); Telefonivestlused; Kuupäevad, kellaajad, nädalapäevad, tähtpäevad.</p> <p>2. MINA JA MAAILM (1 kursus)EST</p> <p><i>Alamateemad:</i> Enesetutvustus (sh virtuaalsed sõbrad, võõrkeele vajalikkus minu elus); Kooli tutvustus; Infootsingu võimalused, Allikad ja usaldusväärsus; Mina ja Eesti; Erinevad inimesed ja rahvad; Välisriikide tutvustused</p> <p>3. KESKKOND JA TEHNOLOOGIA (1 kursus)</p> <p><i>Alamateemad:</i> Mina ja keskkond; Keskkonnakaitse probleemid; Tervislik eluviis (sport, puhkus, reisimine, meelelahutus, erinevad meediavahendid ning reklaam); Keeletehnoloogilised rakendused igapäevaelus ja suhtluskeskkonnad; Erinevad leiutised ja kaasaegsed tehnoloogilised saavutused maailmas.</p>
sh iseseisev töö	<p>Iseseisva töö maht on 16 tundi. Õpilane sooritab järgmised iseseisvad tööd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. CV koostamine Europassis 2. Kaaskirja kirjutamine 3. PowerPoint esitlus oma eriala kohta 4. Referaat inglise keelt kõneleva maa kohta 5. Essee või aruanne
sh praktika	
Õppemeetodid	<p>Rühmatöö; intervjuu/dialoog; lugemis- ja/või kuulamisülesande täitmine juhendi alusel, filmi vaatamine ja juhendi alusel kokkuvõtte tegemine, õpimapi koostamine, mõistekaardid, ristsõna koostamine ja lahendamine, essee kirjutamine, ametlike kirjade kirjutamine, aruande kirjutamine, rollimäng, internetiotsing, uurimuslik töö, PowerPoint esitluse koostamine ja ettekandmine.</p>
Hindamine	<p>Eristav hindamine</p>
sh hindekriteeriumid	<p>"3" saamise tingimus: RÄÄKIMINE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Väljendab ennast lühidalt igapäevateemadel (perekond, huvialad, töö, reisimine, päevasündmused), kuigi jutus tuleb ette takerdus. 2. Kasutab tavaolukorras üsna õigesti levinumaid tüüpkeelendeid ja moodustusmalle. 3. Väljendub enamasti arusaadavalt ja teeb sageli pause kõnelõigu korral, et otsida sõnu ja grammatilisi vorme. Ei korrigeeri sõnastust. 4. Alustab, jätkab ja lõpetab lihtsat silmast silma vestlust, kui kõneaine on talle tuttav või huvipakkuv. Ei korda eelkõneleja öeldut, et kinnitada vastastikust mõistmist. 5. Ühendab mõnikord lühemaid ja lihtsamaid sisuüksusi lihtsaks seotud järjendiks. <p>KUULAMINE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mõistab lühikesi lihtsalt, selgelt ja aeglaselt hääldatud fraase ja väljendeid, juhiste või teadaannete põhisisu, mis on seotud esmatähtsate

eluvaldkondadega.

2. Vestleb inglise keelt kõnelejatega ja suudab tabada mõttevahetuse teemat, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt.

3. Telesaadete ja filmide vaatamisel suudab tabada sündmusi, õnnetusi jms kirjeldavate teleuudiste põhisisu, kui pilt kommentaare toetab.

KIRJUTAMINE JA KEELESTRUKTUUR:

1. Koostab lihtsat seostatud teksti etteantud teemal.

2. Kasutab üsna õigesti tüüpkeelendeid ja moodustusmalle, kuid teeb sageli vigu grammatika põhivaras.

3. Enamikel juhtudel ei suuda ise oma juhuslikke vigu ja eksimusi korrigeerida.

LUGEMINE:

1. Loeb ja mõistab mõne leheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhilisi tekste (nt kirjad, veebiväljaanded, infovoldikud, kasutusjuhendid).

2. Mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut.

3. Saab loetust vähesel määral aru. Vajab abivahendite (nt sõnaraamatud, e-sõnaraamatud jne) kasutamise osas korduvat õpetajapoolset juhendamist.

4. Täidab iseseisvalt 50%-74% testi ülesannetest õigesti.

"4" saamise tingimus: 1. Väljendab ennast igapäevateemadel (perekond, huvialad, töö, reisimine, päevasündmused), kuigi jutus võib ette tulla takerdus.

2. Kasutab tavaolukorras üsna õigesti tüüpkeelendeid ja moodustusmalle.

3. Väljendub arusaadavalt, kuigi pikema kõnelõigu korral teeb sageli pause, et otsida sõnu ja grammatilisi vorme või korrigeerida sõnastust.

4. Alustab, jätkab ja lõpetab lihtsa silmast silma vestluse, kui kõneaine on talle tuttav või huvipakkuv. Kordab enamasti eelkõneleja öeldut, et kinnitada vastastikust mõistmist.

5. Ühendab enamasti lühemaid ja lihtsamaid sisuüksusi lihtsaks seotud järjendiks

KUULAMINE:

1. Mõistab lihtsamat tehnilist või suunavat infot, suudab järgida üksikasjalikke juhtnõure nii peamist sõnumit kui ka spetsiifilisi üksikasju, kui hääldus on selge ja tuttavlik.

2. Vestledes inglise keelt kõnelejatega suudab õpilane üldiselt jälgida pikema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et hääldus on selge.

3. Telesaadete ja filmide vaatamisel mõistab õpilane suurt osa, kui teema pakub huvi ja räägitakse suhteliselt aeglaselt.

LUGEMINE:

1. Loeb ja mõistab jutustavat laadi teksti põhiideed ning suudab jälgida sündmuste arengut. Suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist. Kasutab kakskeelseid sõnastikke.

2. Saab loetust osaliselt aru. Vastab teksti kohta esitatud küsimustele, eristab loetud tekstis fakte ja seisukohti, kasutab tekstist leitud infot teksti edasiandmisel.

3. Täidab iseseisvalt 75%-89% testi ülesannetest õigesti.

KIRJUTAMINE JA KEELESTRUKTUUR:

1. Kasutab enamasti tüüpkeelendeid ja moodustusmalle korrektselt, kuid esineb märgatav emakeele interferents.

2. Keerukamate konstruktsioonide kasutamise püüet tekitab vigu.

3. Teksti liigendus, õigekiri, kirjovahemärgistus on sedavõrd korrektned, et ei sega mõtte jälgimist.

"5" saamise tingimus: RÄÄKIMINE:

	<p>1. Väljendab ennast igapäevateemadel (perekond, huvialad, töö, reisimine, päevasündmused) ilma takerduseta.</p> <p>2. Kasutab tavaolukorras õigesti konkreetsesse olukorda sobivaid tüüpkeelendeid ja moodustusmalle.</p> <p>3. Väljendub arusaadavalt, kuigi pikema kõnelõigu korral teeb loomulikke pause, et otsida sõnu ja gram-matilisi vorme või korrigeerida sõnastust.</p> <p>4. Alustab, jätkab ja lõpetab lihtsa silmast silma vestluse, kui kõneaine on talle tuttav või huvipakkuv. Kordab eelkõneleja öeldut, et kinnitada vastastikust mõistmist.</p> <p>5. Ühendab lühemad ja lihtsamad sisuüksused lihtsaks seotud järjendiks.</p> <p>KUULAMINE:</p> <p>1. Mõistab normaalse kiirusega edastatud teadaandeid ja sõnumeid konkreetsetel ja abstraktsetel teemadel suhteliselt pika ja keeruka ühiskeelse jutu.</p> <p>2. Õpilane suudab vähese pingutusega mõista, mida tema ümber inglise keelt kõnelejad räägivad ja suudab kaasa mõelda elavale mõttevahetusele.</p> <p>3. Õpilane mõistab telesaadete jm päevakajaliste saadete enamikku juttu.</p> <p>LUGEMINE:</p> <p>1. Loeb ja mõistab mõne leheküljelisi selge arutluskäiguga tekste erinevatel teemadel (nt noortele mõeldud meediatekstitid, mugandatud ilukirjandustekstitid).</p> <p>2. Leiab vajalikku infot pikemast arutlevast laadi tekstist. Kogub teemakohast infot mitmest tekstist. Kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid (nt üldlugemine, valiklugemine). Tekstides esitatud detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.</p> <p>3. Täidab iseseisvalt vähemalt 90% testi ülesannetest õigesti.</p> <p>KIRJUTAMINE JA KEELESTRUKTUUR:</p> <p>1. Kirjutab lüüsi. Kasutab keelt vastavalt kontekstile ja stiilile. Valib sobiva registri.</p> <p>2. Sõnavara on asjakohase ulatusega ja sõnakasutus täpne.</p> <p>3. Kasutab sagedasemaid sidesõnu ja lihtsamaid liitlauseid ning lause- ja tekstisiseseid asendusi.</p> <p>4. Võib esineda üksikuid kirja- ja keelevigu ning stiilikonarusi, mis ei häiri tekstist arusaamist.</p>
<p>sh kokkuvõtva hinde kujunemine</p>	<p>Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendaris määratud perioodi hinnete põhjal. Mooduli hinde kujunemisel arvestatakse õpiväljundite omandamist, õppetööst osavõttu ja õppija individuaalset arengut</p> <p>A. Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendaris määratud perioodi hinnete põhjal. Eeldused moodulihinde kujunemiseks on osavõtt õppetööst ja protsessihinded, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut.</p> <p>B. Mooduli kokkuvõtva hinne kujuneb õpiväljundite omandamisel tehtud tööde (õpimapp, iseseisev töö jms) hinnete keskmisena, võttes aluseks õppetööst osavõtu ja protsessihinded, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut.</p>

sh hindamismeetodid	<p>Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendaris määratud perioodi hinnete põhjal. Mooduli hinde kujunemisel arvestatakse õpiväljundite omandamist, õppetööst osavõttu ja õppija individuaalset arengut</p> <p>A. Mooduli hinne kujuneb õppetöökalendaris määratud perioodi hinnete põhjal . Eeldused moodulihinde kujunemiseks on osavõtt õppetööst ja protsessihinded, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut.</p> <p>B. Mooduli kokkuvõttev hinne kujuneb õpiväljundite omandamisel tehtud tööde (õpimapp, iseseisev töö jms) hinnete keskmisena, võttes aluseks õppetööst osavõtu ja protsessihinded, mis tõendavad mooduli väljundite omandamist ja võimaldavad hinnata õppija individuaalset arengut.</p>
Õppematerjalid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rachael Roberts, Heather Buchanan and Emma Pathare. Naviagate B1+ Intermediate. Oxford 2. Raymond Murphy English Grammar in Use 3. H. Liiv, A. Pikver Praktiline inglise keele grammatika 4. Internetileheküljed – BBC, Cambridge, Youtube, Busy Teacher 5. Õpetaja poolt koostatud töölehed.